

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre 26 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
4-betűs betűsor egyzet 20 fill.
minden következőnél 15 fill.

Nyomató ára 40 fill.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, július 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vésértek: Törvénytelen gyermekek.
- A Hadik-huszárok jubileuma.
- As angol király gyógyulása.
- A vajdó kiegészése.
- Egy ellopott végrendelet története.
- Szekely diákok Aradon.
- Krivány fia — betörő.
- Aradi kereskedők a tanácsban.
- As aradi katonaság nagygyakorlaton.
- As aradi kőművesek asztrájkja.
- Egy temesvári milliemos póré.
- Marosba fult vasúti tisztviselő.
- A licium tornacépléte díledes íclben.
- Üzenet az aratóknak.
- As Arad-hajó lobogója.
- Fogadalom a négylevelű lóhere jegyében.
- Jövendőléa az időről és az angol királyról.
- Tárca: Aratás holdvilágnál. Irta: Bogdanovics György.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Törvénytelen gyermekek.

Arad, július 1.

A minap egy megdöbbentő hír járta be a lapokat. Egy alig felserdült ifju, a ki éppen az idén tette le kitűnő sikerrel az érettségi vizsgálatot, eldobta magától nagy és jogosult reménységgel biztató életét, mert ugyanakkor kivett születési bizonyítványából megtudta, hogy törvénytelen.

Ez a hír, holott talán nem is volt egyedül álló, villámcsapásként hatott a nagy közönségre. Es méltán. Mert ez az esemény bevilágított azokba, a szinte ég-

bekiáltó igazságtalanságokba, amik a huszadik században is, sajnos, még mindig napirenden vannak.

Mert mennyi, de mennyi igazságtalanság, méltatlanság gyöttri halálra ma is az emberiségnek jelentékeny, számottevő százalékát.

Osdi felfogások, előítéletek, középkori intézmények állják utját ma is az igazi emberiségnek, az emberiség boldogulásának.

Társadalmi életünk fejletlen, a kialakulása még csak foganatban sincsen és körülbelül ma is úgy él a magyar társadalom a 48-as vívmányok ellenére, mint hajdanában. Ma is ép olyan nagy a rang-és osztálykülönbség, ma már hála Istennek felekezeti különválás is, a társadalmi válaszfalak csak úgy fennállanak, az ellentétek csak úgy kihagyozottak, mint, valljuk be őszintén, a mult évszázadokban.

Sőt talán amugyabban vagyunk. Mert annakelotte a szokások nemcsak társadalmi hagyományok voltak, de törvényes alapon is állottak. Az egymást elválasztó törvények megszűntek, de a ferde társadalmi felfogások rabbinceit nem voltak képesek szétszaggatni. A temérdek félszegséggel ezuttal nem akarunk foglalkozni.

Elég egyelőre az a határ, a melyet a fenti hír kapcsán felölelni akarunk.

Azoknak a szerencsétlen gyermekeknek megbélyegzése, akiknek törvénytelen a származásuk, nemcsak kormányzási hi-

bája az előző kormányoknak, hanem par excellenter *társadalmi bün.*

Nem gyűlölködésre van teremtve az emberiség, szétválasztó ellentétek nem idézhetik elő az emberiség fejlődését, de a mindent összekapcsoló szeretet és az ellentétek elsimitása, felbomlása.

Lehet-e, szabad-e megbélyegezni az ártatlant a bünösök miatt?

Szabad-e a gyermeket halálba üldözni, a szülők büneiért? Avagy szabad-e csak életét elkészeríteni, vagy gyűlölséggel megteletíteni azok iránt, a kiket isteni és emberi törvények szerint is csak tisztelnie, vagy szeretnie volna szabad?

Ime, ezekre a kérdésekre kell választ adni a társadalomnak.

Igen, a társadalomnak. Mert ha összefogott volna, ha a szép, jó és nemes törekvések köré sorozta volna ennek a középkori kegyetlenségnek a megszüntetését, úgy ezt az igazságtalanságot már régen kitörölték volna a törvény paragrafusai közül.

Társadalmi akciót kérünk. Akciót, a mely az emberszeretet jegyében születik meg, a mely egy nagy igazságtalanságot van hivatva kiküszöbölni és egy nagy kegyetlenséget megszüntetni.

Fogjunk össze valamennyien az emberszeretet nevében.

Es ne engedjük meg továbbra is az ártatlantok megbélyegzését!

TÁRCA

Aratás holdvilágnál.

Irta: Bogdanovics György.

A Marospart rengett a sárgafejű, érett kalászkóttól. Mint az aranysárga mesebeli tenger, úgy hullámzott. Madár távlatból néztem az uraságok ezer holdakra terjedő buzatábláit, mert én a hegyek tetején keresztülesigázó kocsiuton kocogtam vérbeli erdélyi mokánylovacsákkal. Lenn, a Marosnak termékeny partjain játszott a lemenő nap a völgybeli tornyok és kastélygombok fényességében. Majd a szőke Marosban csillámlott föl, hol tutajokon vitték az oláhok a télen lehántott és ölbe vágott fákat.

Festői kép volt!

Fönn a vadon erdő, holtalán most is eprezik a mackó és les a farkas, a téli vadászok öröme s a nyáj réme.

Junius vége felé járt s a meleg oly tikasztó volt még az erdőbe vágott uton is, hogy bámulva kérdeztem kocsisunktól: hogy hogy még nem aratnak?

— Instálom alássan, aratnak!

— Nem látok egy lelket sem! — mondtam

— a napfényben a kasza csillogna.

— Majd hüssel, hüvösen kezdik: kora reg-

gel, mert ilyenkor száraz a naptól a buza szalmája, aztán eltörik.

— Furcsa, — gondolám — az Alföldön, a Bánátban mily nagy a meleg, még sem félnék a naptól.

Kocsink mindig lejtősebben haladt és mire lement a nap a hegyek mögé, utolsó sugarait vetve a kiáradt Marosnak, mi letértünk egészen a völgy országutjára.

— Itt stációt kell tartanunk; — szölt a kocsis — a malomban van jó bor, borvíz és rántott hal. Parancsoljon leszállani s megvacsorázni, míg én megetetem és megítatom a párákat.

Tényleg a molnár jól tartott. Nemcsak sült hallal, de még kürtös kalácscsal is.

A kis lovak, jól tartva, csak úgy rángatták a kis kocsi, harapdálták a zablát és ugráltak, midőn beültem, hogy utamat folytassam.

— Jó kis lovak ezek, fel se vették a hegyet; milyen tüzesek! — mondtam.

— Ezek ördögök, instálom alásan! Belzebub, meg Sátán a nevük is. Aztán meg pályinkát önték a vizesvedrükbe. Meg a bokájukat is azzal kentem nekik. — Ilyenkor esmég elmennek négy órát futvást — szölt a kocsis.

— Csak be ne vigyenek a Marosba, ha részegek. Mert az országot itt kigyózik mind a parton.

— A vízbe nem mennek. Es nem is

igen látnak, mert hályogosa szemük. En örülök nekik, mert így nem ijedősek, pedig a mint hallám a malomban, ma szigonyoznak a Marosban.

Csakugyan a Maros aranyszín helyett most a teli hold fényétől ezüstös habjain csónakok lebegtek, melyekben hosszú szigonyokkal ültek a halászok, míg egyiköknek égő fátyla volt a kezében s úgy lobogtatta a víz fölé.

Ilyenkor megállt mindig a csónak és a benne ülő szigonyos emberek lesték a fátyla-fényre fölbukkanó kíváncsi halakat. Mert a hal épp oly kíváncsi, mint az ember. A tűzijáték érdekli. Persze vesztére, mert a szigonyok hamar belemélyednek a testébe és fogva marad ő kelme.

Csendben folyt a zsákmányolás. Némán hal meg hal, még csak nem is figyelemzetheti a társait a veszedelemre s a csónakok szép, nagy halakkal teltek meg.

Megkondult az esteli harangszó, vagy valami oláh beszerikában huzták egy haldokló üdveért a harangot, de egyszerre a figyelmem a széles folyamról a tulpartra tévedt. A mesés bőszü buzaföldekre, melynek a méla holdvilág olyan rémes világítást kölcsönzött. Meg volt népesülve a nappal még néptelen föld. Számtalan kasza villogott taktusban és az oláh fáták festői jelmezben képezték a férfiak által learatott buzakalászkókat.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

A Hadik-huszárok jubileuma.

(Kétszáz esztendőse ezred.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A hadsereg egyik leghíresebb lovasezrede, az aradi cs. és kir. 3-ik Hadik-huszárezred fényes, nagy ünnepre készül: július tizenhetedik napján jubilálja alapításának kétszázadik évfordulóját. A szenvedés és küzdelem egész kálváriáját járták meg a vitéz tisztek élén az elődök, kik a két évszázados történet lapjait sok olyan sorral gyarapították, melyek a magyar faj bátorságáról, harci készségéről, hazafiságáról szólnak.

Ez a jubileum nem pusztán katonai ünnep lesz, hanem a magyarság ünnepe is. És pedig több okból. A magyar nemzet történetének két nevezetes korszakában ugyancsak kivette a maga dicső részét a Hadik-huszárok ezrede. A kuruc-időkben az ezred nagy része, parancsnoka és alapítója: Forgách Simon gróffal együtt Rákóczi zászlói alá csoportosult; a magyar szabadságharc idejében pedig a Lenkey-huszárok példájára a Hadik-huszárok átjöttek a magyarokhoz és harcoltak az osztrákok ellen. Az ünneplő ezred futaki Hadik András gróf nevét viseli örök időkön át. Annak a nevét, ki legkedvesebb katonája volt Mária Teréziának. A Hadik-ezred szinmagyar volt mindig, lelkében magyar ma is, bár hivatalos nyelve a német.

Az aradi kaszárnyában a minap ment végbe előljáróban az az ünnep, a mikor a legelső magyar ember, a király arcképét leplezték le a tiszti-kaszinó dísztermében. Most pedig hozzálátnak a munkához és előkészítik a jubileumot, mely mindenképpen méltó lesz az ezred nevéhez és történetéhez.

A Hadik-huszárezredet 1702. március 27-én alapították. A spanyol örökösödési háború idejében kötötte meg az egyezményt I. Lipót császár és gimesi Forgách Simon gróf. Az egyezmény németül van kiállítva és ez a fölrirta: „Convention mit Forgách wegen Werbung eines Husaren-Regimentes.“ A Convention szerint az ezrednek tíz, egyenkint száz emberből álló századból kell állania. Minden huszár után (auf jeden tauglichen Hungarn) harminc tallér volt kikötve, április végén pedig az ezrednek készen, fölszerelve kellett lennie. A toborzás helye: Pozsony, Győr Sopron, Moson és Vas vármegyék területe volt. Első törzstisztszjei az ezrednek Esterházy Gáspár gróf és Csáky Tamás gróf voltak. Az első uniformis világoskék, zsinóros dolmány, görbe kard tarsolyival, pisz-

toly és karabély volt. Az ezred zászlója fehér selyemből készült, egyik oldalán Szűz Mária képével, a másikon a császári kétéjú sassal.

A kuruc időkbe esik az ezred első nevezetes eseménye. 1703 telén Forgách gróf, az ezred-tulajdonos azt a parancsot kapta, hogy a felső-magyarországi hegyek közt harcoló Rákóczi csapatai ellen a parancsnokságot vegye át. Forgách ekkor azt az ajánlatot tette, hogy ezredét is magával viszi; a mit azonban nem engedtek meg neki. Jól tudták ugyanis a császáriak, hogy Forgách Rákóczi híve. És egy év múlva Forgách csakugyan Rákóczi szolgálatába állt s ekkor Lehoczky Márton alezredest neveztek ki császári pátenssal az ezred parancsnokává. Az ezred egyik része Forgách-csal átmént a kurucokhoz, a többi nagy sebtiben a bajorok ellen vezérelték.

Az ezred részt vett a spanyol örökösödési háborúban, majd a törökök ellen küzdött. A franciák ellen 1734-ben harcoltak. 1737 től kezdve újra a törökök ellen, ezután az osztrák örökösödési háborúban, majd a bajor háborúban vettek részt. A francia forradalmi háború folyamán, Napoleon ellen is küzdött az ezred; részt vett az asperni és wagrami csatában. Az utóbbiban az ezrednek száz embere és százhetvennyolc lova maradt a csataterén. Kitüntette magát az ezred 1809 április 22-én az Eggmühl mellett Napoleon ellen vívott csatában, mely ugyan az osztrákok vereségével végződött, de az ezred nagyon vitézül viselkedett. A Hadik-huszárezred összesen 419 ütközetben, csatában és táborozásban vett részt; ezekben elesett és sebet kapott az ezrednek 162 tisztje, 3072 legénye. A dicsőség statisztikáját jelentik ezek az adatok.

Hadik András gróf, kinek nevét az ezred viseli. 1732-ben lépett a hadsereg kötelékébe a Dessewffy-huszárokhoz, a mai Hadik-huszárezredhez. Itt kezdte katonai karrierjét. Eleinte Szavojai Jenő herceg csapataiban a törökök ellen harcolt. Elettének legszebb győzelme az volt, a mikor Mária Terézia katonáinak élén bevonult a peroszok fővárosába, Berlinbe. Innen a gróf gavaljeros ajándékot hozott haza császárnőjének: a berlini tanács által ugyanis két tucat keztyűt készíttetett, a melyre Berlin városának térképe volt hímelve. Ezeket a keztyűket a győzelem jeléül átnyújtotta Mária Teréziának, kinek nagyon tetszett a kedves, elmes ajándék. Hadik András gróf, a hogy a katonaságot otthagyta, budai kormányzó, majd Bács vármegye főispánja lett; 1774-ben pedig a Hofkriegsrath elnöke. 1790-ben huszonnégy csata dicsőségével hunyt el Mária Terézia legkedvesebb katonája.

A kétszáz esztendőse jubileum programja már készen van. Két napig fog tartani az ünnep, melyre meghívják az összes volt ezredtulajdonosok leszármazóit: a Forgách-, Esterházy-, Hadik-, Barkóczy- és Széchenyi-családok

tagjait, továbbá mindenkit, a ki az ezred tisztikarának tényleges vagy tartalékos tagja volt. Az ünnep első napján tábori mise lesz, azután a legénység az ezred különböző korabeli egyenruhában játékot mutat be.

Az angol király gyógyulása.

(A betegség oka: rák.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 1.

Mind nyugodtabb és reménykedőbb hangu jelentések érkeznek Londonból, hol ma már erősen biznak VII. Edvárd király felgyógyulásában. A Buckingham-palotából kiadott hírek teljesen kielégítőnek mondják a király állapotát. Még nincs végleg megmentve a király élete, de az angol nép reményei újra föléledtek.

A betegség alatt tűnt csak ki, hogy Edward király igen népszerű ember volt. Az angol nép érdeklődése és részvéte a szokott mértéket jóval meghaladta. A király állapotának javulásáról szóló híreket nagy örömmel fogadják.

Érdekes, hogy egy Londonból ma érkezett magántávirat megerősíti azon, már többször hangoztatott hírünket, hogy az angol király betegségének oka még sem vakbél-gyulladás hanem rák.

Ma távirataink a következők:

London, július 1. A király állapotáról ma délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki:

A király kitűnően töltötte az éjszakát és minden altatószer nélkül aludt. Ereje gyarapszik. Állapota minden tekintetben lényegesen javul.

London, július 1.

A koronázási ünnepélyre felállított díszítéseket most már teljesen leszedték. Az idegenek közül azonban nagyon sokan Londonban maradtak. Junius hónap 24-én 750,000 idegen volt Londonban.

London, július 1.

Most már bizonyosra vehető, hogy a király két-három héten belül teljesen felépül. A seb hegedni kezd és újra elmérgesedésétől nem kell tartani. Rendkívül jó jel, hogy a királynak jó étvágya van és jóízűen elfogyasztja azokat az ételeket és italokat, amiket az orvosok megengedtek neki.

— Ejzel aratnak? — kérdém a kocsist — Fura divat.

— Instálom, csak hüssel; kaszálni is jobb holdvilágnál. En is akkor szoktam s inkább nappal pihenek vagy egyebet dolgozom. Ez a nagy tábla már hajnalra le lesz aratva. Ez a miénk!

Igazán bámultam ezen a néma aratáson, én, a ki megszoktam, hogy egy egy parázs verkedéssel, vagy danával arat a Dunántul legtöbb parasztja.

De hát tán igaza van ennek az erdélyi gazdának, ha lusta béreseit olyankor dolgoztatja meg, mint az olaszok szokták. éjjel. Az olasz is a hátán fekszik a nagy melegben és csakis éjjel él, ordítva, nyüzsögve és dalolva; az ő sziesztája a nap déli szakán van.

Valami fájdalmas, panaszos sirám hallatszott a tulpartról. Mintha inkább panasza volna, mint ének. A rabszolgák keserves danáira emlékeztetett ez a dal.

Az aratók énekeltek.

Egyhangu melódiáik inkább elszomorítóak voltak, mint vidámak.

Szinte megborzongtam tőle és úgy megörültem, mikor a kocsi kerekei alatt csikorogni hallám a kavicsot. Ez már a kastélyba vezető út, mert a Maros kavicsaival van beszórvva.

Csakugyan hamarosan beállt a kocsim a veranda elé, hol kedves házigazdám üdvözölték.

— Hát szépek a havasok? — kérdezték

— Jól esett a kétnapi kirándulás? Nem fáradt el?

— Minden jó volt, a borszéki fürdőtől kezdve a malombeli vacsoráig, csak egy kis teát kérek, mert úgy megfáradtam.

— Juniusban? — nevet az urnő.

— Oh, nem a hidegtől. Hanem az a némaság, az a furcsa halászat, az a holdvilágos aratás s ez a bánatos dallam varázsolta engem át a kísérteties, borongós hangulatba, melytől megfáztam. De érdekes.

— Szereti a kísérteteket? Vagy fél tőlük? — kérdezte háziasszonyom.

— Félni nem szoktam, — felelém — de olyan furcsa volt, mint ha az északi fény honába kerültem volna, a hol Isten csudájaként megterem a rozs, buza és az árpa. Ezek az oláhok bős bekecseikben, nagy, fényes tűszőjűkkel, hosszú süvegekben úgy is hasonlítanak az eszkimókhöz. De hát micsoda szokás ez az éjjeli munka? — kérdezém.

— Hát mi különbség van az éjjel és a nappal közt? — felelte házigazdám. Te a vonaton éjjel utazol nyáron, a nyáj künn marad egész éjjel, egész nyáron át pásztorostól, mindenféle emberi foglalkozást üznek éjjel, hát miért ne aratnánk holdvilágnál, ha nappal rekkenő a hőség?

— Igaz, igaz, de reám olyan rémes hatást tett. Egy gyermekkori történet jut eszembe, a melyre igen élénken emlékszem.

— Halljuk! — mondák vendéglátóim és én

nagyot hörgentve rumos teámból, elmondtam nekik az alábbi kísérteties élményemet.

— Az apám szolgabíró volt Zalában. Ott, ellentétben a Balaton tulpartján levő Somogygyal, nincs oly sok jó buza föld, s azért is hívják Zala azon részét Göcsejnek, vagy Küör-szágnak. Kevés gabonaföldje levén egy-egy községnek, a parasztok vékony csikokban birnak a határon egy kis hegyoldali buza-, rozs-, vagy árpa-földet. Inkább a szőlőt mivelnék, ha arra is nem járt volna már a veszedelem, a filloxe-ra. Képzeltetik, hogy az a tündérszép táj az én hazámban, az a sokféle színű zöld és zöldebb csiku pántlika-földecske aztán mily becsben áll.

Minden évben rengeteg pörök és igazságszolgáltatási kérvények érkeztek apámhoz, hogy ez s ez a szomszéd elszántott a szomszédjától egy araszt a magáéhol.

Híába vigasztalta őket édesapám, hogy a Dráva vize holdankint lopja el a földeket Somogyból Szlavóniába, de a másik évben megvisszalopja, még nagyobb darabbal toldva meg. Hát ne veszekedjenek, ne rendeljenek mindig komissziót ki, hogy újra fölméressék hivatalosan, kinek a szessziójából loptak el jobbról balról, hanem másik évben, mikor őszkor vetnek akkor jelöltessék ki, aztán ütessenek bele cölöpöket.

— A cölöpöt kiveszi az eke! Ha nincs igazsága a szegény embernek, majd vész ma-

London, július 1.

A király a tegnapi napot már szobájában az ágyon kívül töltötte.

Budapest, július 1.

Londoni magántávirat szerint orvosi szakörökben erősen tartja magát az a nézet, hogy a király betegsége nem vakbélgyulladás, hanem rák, melynek áttétele tette szükségessé az operációt. Ennek eredménye csupán fájdalom enyhítése nem pedig gyógyítás.

Erre vall, hogy konzilium csak egy szavazattöbbséggel döntött az operáció mellett holott vakbélgyulladásnál a döntés okvetlenül egyhangú lett volna, továbbá a hőmérséklet és pulzus elhálgatása mely vakbélgyulladásnál abnormis.

Ha tehát közlészik a normális pulzust és hőmérsékletet, a szakörök rögtön tisztán látják, hogy a király betegsége rák.

A vajudó kiegyezés.

(A miniszterelnök itthon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 1.

Szell Kálmán miniszterelnök ma reggel érkezett haza Bécsből, a hol újból fontos tanácskozások történtek a kiegyezés nehezen vajudó dolgában. A mai hírek megint csak arról szólnak, hogy valószínűleg sikerül dülőre vinni a kiegyezés nehéz politikáját.

Bécsben természetesen a tegnapi koronatanács képezi még ma is a beszéd tárgyát. Érdekes, hogy az osztrák miniszterelnökségen tegnap délben még semmit sem tudtak Szell megérkezéséről; úgy látszik a miniszterelnök a pályaudvartól egyenesen Schönbrunnba hajtatott a királyhoz, hogy neki ischli útja előtt a „folyó ügyekről” jelentést tegyen. A király azonban, aki már előző nap fogadta kihallgatáson Körber miniszterelnököt, közbenjárt a két kormányelnök érintkezése érdekében s ez természetesen sikerrel járt.

Délután már a két miniszterelnök s a külügyminiszter részvételével koronatanács volt, s itt nyilván jelentős határozatokat hoztak, kivált a kereskedelmi szerződések felmondása érdekében. A király a nap folyamán ismételen hosszabb kihallgatás on fogadta a magyar miniszterelnököt.

gának! — fenyegetődtek és tény, hogy egy pár koponyát bekötözött az orvos.

Egy éjjel édesapámmal őzlesre mentünk. A rezulárk közt a forrás mellett huzódtunk meg az erdőszélhez. A hold világított és az őzike késett.

Egyszerre úgy éjféljárt keresztet vet az erdőszél és így szólt apámhoz:

— Tekintetes uram! Hát mégis a Zala Jóska zsvány volt! Tessen csak oda nézni a högyre, hogy szántja vissza a szomszédjának a tőle ellopott s a törvényszék előtt hamis eskü alatt elkoboztatott egy lányfi földjét. Nézze, hogy megy föl a hegyig, hogy dolgozik.

Hjah, egy láb széles csak, de föl a hegyig sok métermázsza buzát megterem!

Apám kimereszté szeméit. Én térdre esem s a mint anyámtól tanultam, hangosan imáztam:

— Minden jó lélek dicséri az Istent!

Zala Jóska eltűnt. Pedig apám látcsővel nézte a hegyet. S tényleg a másnapi éjjelen fel is szántotta a szomszédja javára az ellopott esiköt. Mert így rendelték neki ezt a másvilágon.

Látják, kérem, ez a gyermekkori mese jutott eszembe ma, midőn holdvilágnál, melabus danákkal arattak az oláhok. Rabokként tűntek fel, a kik bűnhődésül, talán azon rablásokért, melyeket hajdanában uraságaikon elkövettek, kénytelenek most az éjféli időig elvégezni a föld munkálatait.

A legközelebbi jövőben bizonyára részletesebb képet kapunk e jelentős két nap történetéről. A mai táviratok így hangzanak:

Budapesti tudósítónk táviratozza: Szell Kálmán miniszterelnök ma reggel fél 8 órakor Bécsből Budapestre érkezett. Tegnap délben a bécsi burghban a két kormányelnök 6 felsége prezideálása mellett találkozott s mindketten részletesen kifejtették álláspontjukat a kiegyezés kérdéseiben. Miután e kérdések köre a külföldi kereskedelmi szerződésekre is kiterjed, Goluchowski; Agenor gróf közös külügyminiszter is jelen volt. A magyar miniszterelnöki palotában ma délelőtt megtartották a heti minisztertanácsot. Szell Kálmán miniszterelnök ma Rátótra utazott.

Bécsből jelentik telefonon: A király elnökölésével tegnap tartott minisztertanácsnak bécsi politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. Szerintük immár a király a kiegyezési tárgyalások gyors befejezését kívánja. A tárgyalások a király közvetlen befolyása alatt állanak.

A tegnapi minisztertanácsban bécsi távirat szerint a két miniszterelnök, Szell és Körber között bizonyos tekintetben közeledés jött létre. Az értekezlet nagyban hozzájárult a helyzet tisztázásához. A nehézségek jórészt elenyésztek.

A P. Lloyd értesülése szerint — mint egy későbbi táviratunk jelenti — a tegnapi koronatanácsban Szell és Körber miniszterelnökök a tárcáikat rendelkezésére bocsátották az uralkodónak abban az esetben, ha az ő személyük akadályozná a kiegyezést.

Székely diákok Aradon.

(Zarándoklás a vértanúk emlékéhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A csik-somlyói róm. kath. főgimnázium 22 tanulója Csató János, a Kiránduló Egyesület elnöke és Herberger Béla, Jakab Antal, Balló István tanárok kíséretében ma délelőtt 10 óra 50 perckor Aradra érkezett.

A csik-somlyói főgimnázium Csikvármegyében Magyarország legkeletibb részén, a tengerszine felett 704 méter magasságban fekszik. A tanulók létszáma az elmúlt tanévben 346 volt, egytől-egyig tiszta székely. Maga az intézet mintegy 250 éves multtal dicsekszik s a hosszú idő alatt valódi mentsvára volt a székelységnek.

A Kiránduló Egyesület már egy évtized óta fennáll az intézet kebelében s ez évben abba a szerencsés helyzetbe jutott, hogy Csikvármegye törvényhatósága 600 koronát adott a kirándulás vasuti költségeinek fedezésére. E nemes áldozatkészség lehetővé tette, hogy a derék székely fiúk tanulmányi kirándulásukban Aradot is utba ejtették, hogy az itt levő gazdag történelmi emlékek bőséges hatásával meggazdagodva, a tanulságos és nagyon becses emlékeket odahaza is értékesíthessék.

A székely diákokat Kovács Vince polgáriskolai tanár fogadta a vasutnál, ugyanő gondoskodott a „Vass” szállóban a kellő ellátásról. Alig érkeztek meg az ifjak, hamarosan ebédelték s mindjárt ezután elmentek a Szabadság-szoborhoz. Itt Kovács Vince tanár fogadta meleg és hazaszeretettől lobogó beszéddel, mely után a Szózat elnéklése következett.

Ezután Pap Géza VII. o. t. aposztrófálta a vértanúk dicső szellemét, kiknek vére hullásából az új Magyarország támadt fel. A beszéd után az ifjak a szobor talapzatára helyezték a fenyőfagalyakból font koszorút, melyet Csik-Somlyóról hoztak magukkal gyönyörű nemzeti színű szalaggal, mely az intézet új zászlójának

felszentelése alkalmából a koszorus leányok ajándéka volt. A Hymnus zárta be a lélekemelő kis ünnepélyt.

A program azután az Erekye-muzeum megtekintése volt. Öröm volt látni a szabadságharc nagyszerű emlékeitől fellelkesített fiatal arcokat. Az hisszük, hogy városunk ezen pompás gyűjteménye maradandó emléket képez a kirándulásban. A kalauzolás után Czobor Ottó tanító vette át s kivezette az ifjakat a vesztőhelyre. Az emlék-oszlopnál dr. Balló István tanár mondott beszédet, az ifjak pedig „Tud szeretni a magyar sziv igazán” című éneket énekelték. Mindenik ifju tépett pár fűszálat a vértanúk gyászos halálával megszentelt földről, s hogy a kirándulás teljes legyen, azután megtekintették a vársáncokban azt a helyet is, a hol a négy honvédtábornokot főbe lötték. A napi fáradoalmakat azután fürdészel enyhítették.

A csik-somlyói diákok holnap délelőtt mennek Szegedre, onnan egy napi időzés után, Budapestre. A főváros nevezetességeinek megtekintésére két napot szentelnek. Budapestről egyenesen Fiuméig mennek, megtekintik az egyetlen magyar kikötő várost, továbbá Abáziát, Cirkveniciát. Innen Budapestten át egyenesen Brassóig utaznak, hol fél napot időznek s folyó hó 11-én este érkeznek meg Csik-Szeredára, honnan Csik-Somlyó félórányi járás.

Egy ellopott végrendelet története.

(Az aradi román egyházmegye öröksége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Az aradi és karánsebesi görög keleti román egyházmegyének nyolcvanezer koronát sikerült megmenteni, a melyről félt volt, hogy veszendőbe megy. Ez a tekintélyes összeg örökségképen maradt a két egyházmegyére, de a végrendelet rejtélyes módon eltűnt, s attól kellett tartani, hogy a miatt az örökségtől is elesnek az egyházmegyék.

Az elmúlt év december 6-án meghalt Antonescu István, világosi földbirtokos, Krassó-Szörényvármegye nyugalmazott árvaszéki elnöke. Miután gyermekei nem voltak, vagyonának legnagyobb részét, nyolcvanezer koronát az aradi és karánsebesi román egyházmegyének hagyta, ösztöndij-alapra. Az ösztöndij első sorban papnevelői hallgatók részére volt alapítva.

A mint ismeretes, néhai Goldis József aradi román püspök is hasonló célokra hagyta vagyonát. Az volt mindkettőjüknek célja ezzel, hogy az aradi szemináriumba a jobb képzettségű és érettségivel bíró román ifjakat toborozzák, és hogy ennek révén az egyházmegye idővel képzett, művelt és hivatása magaslatán álló papokat kapjon. Az alapítvány kezelésével Antonescu, az aradi egyházmegye szentszékét bizta meg.

Mikor azonban Antoneszku meghalt s a hagyatékot rendezni kezdték, azt vették észre, hogy a végrendelet eltűnt. Antonescu halála előtt egy nappal, 1901. december 5-én pótvégrendeletet készített. Ekkor keresték az eredeti végrendeletet, azonban nem találták meg, a hosszas keresés után végre azt mondták, hogy másnap keresik elő, másnap azonban Antonescu már meghalt.

Az aradi román szentszék Suciu János dr-t bizta meg, hogy a végrendeletnek másolatát és a pótvégrendelet alapján Antonescu rokonaival, a többi örökösökkel a tárgyalásokat indítsa meg, és hogy a végrendelet eltűnése ügyében a bűnvádi vizsgálat megindítását kérje.

A tárgyalások most a végéhez közelednek

Suciu János dr. a végrendelezőnek összesen *negyvenhárom rokonával* jutott megállapodásra. a kik lemondtak arról, hogy az egyházmegyét illető hagyományyal szemben igényt tartsanak. Csupán még *egy örökös* nincsenek befejezve a tárgyalások, de előreláthatóan azzal is sikerülni fog a megegyezés. A magán-örökösök összesen *tizenkétezer korona hagyományhoz* jutottak, a melyet már meg is kaptak. Ennek folytán az egyházmegyék örökségét mi sem veszélyezteteti.

A bűnvádi eljárásnak, a melyben az előnyomozatot a *világosi* főszolgabíróság folytatta, *nem lett eredménye*. Valószínűnek látszik, hogy a végrendeletet Antonescu haldoklása napjaiban *ellopták*, még pedig olyas valaki, a ki ettől az egész hagyatéki intézkedés megsemmisítését várhatta. Azonban határozott gyanu senkivel szemben se merült föl.

Az aradi katonaság nagygyakorlaton.

(Az idei manőverek programja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Megkezdődött a kánikula, a katonák legkegyetlenebb ellensége, s az aradi helyőrség ezzel együtt kezdte meg legkeményebb munkáját: a nagy hadgyakorlatozást. A hadtestparancsnokság már elkészült a gyakorlatok tervezetével s megküldötte azt valamennyi ezrednek. Sőt Aradon például a 33-ik gyalogezred négy zászlóalja már a június hónap 21-ik napjától kezdve végzi a hadgyakorlatokat és pedig az 1. 3. és 4. zászlóaljak Aradon, a 2-ik zászlóalj pedig Fehértemplomban.

Az *ezredgyakorlatok* Aradon lesznek július 21-től — augusztus 25-ig. A Fehértemplomban állomásozó második zászlóalj ugyanekkor a *csabai* 101-es bakákkal együtt augusztus 11-ig Fehértemplomon, azután 25-ig Aradon.

Dandárgyakorlatok augusztus 26-tól 30-ig Lippán és a környékén.

Hadosztály gyakorlatok Lippától délre aug. 31-től szeptember 7-ig. *Zárógyakorlatok* szeptember 8-tól 13-ig *Facset* és *Lippa* között.

Az aradi 3-ik huszárezred *osztálygyakorlatai*: az első osztály Aradon július 1-től 31-ig. A második osztály ugyanekkor Nagyikindán. Mind a két osztály ezredgyakorlatai augusztus 1-től augusztus 11-ig lesznek Aradon.

A Nagyváradon és Debrecenben állomásozó *Vilmos-huszárok* ezredgyakorlatai szintén Aradon lesznek július 29-étől augusztus 11-ig. Dandárgyakorlatai pedig augusztus 12-től aug. 18-ig.

A temesvári 34-ik és a nagyvárad 17-ik gyaloghadosztály gyakorlatait Lippa és Facset között augusztus 31-től szeptember 7-ig tartják meg.

A mi tüzeink: a kis-szent-miklósi 7-ik lovas tüzer üteg-osztály július 1-től huszonnyolcadikáig ezredgyakorlatot tart Kis-Szent-Miklóson.

A dandárgyakorlatokat *Nagy-Zám* és *N. Szelistye* között a jövő hó 4-ik napjától augusztus 7-ig, a 7-es huszárokkal együtt augusztus 11-től 18-ig ugyanott, a m. kir. honvédlóvasággal együtt pedig augusztus 28-tól szeptember 6-ig tartják meg *Szabadka* mellett.

Ez volna az idei hadgyakorlatok tervezetének az aradi helyőrségre s Arad környékére vonatkozó része.

Királygyakorlatokban tehát nem lesz részük az idén az aradi katonáknak, sőt Arad környékéről sem igen mennek el Lippán tul. Öreg obsitások azonban úgy tudják, hogy az ilyen nagy gyakorlatok sokkal rosszabbak a kaizer-manővereknél.

TÁVIRATOK.

A dunai flotilla Bécsben.

Bécs, július 1. A *Körös* és *Seamos* dunai monitorok ma reggel az osztrák főváros elé érkeztek. A hajóraj Fozsonyból, a hol a gyalogsággal és tüzérséggel kombinált hadgyakorlatot végzett, ment Bécsbe s néhány nap mulva ismét Passauba indul.

Földrengés a tenger alatt.

Lisszabon, július 1. A Fajal és Tin szigetek közötti földalatti kábel megszakadt. Valószínű, hogy a tenger alatti földrengés szakította el a vezetékét. A földrengést a martiniquei Pelée hegy kitörésével hozták összefüggésbe.

A hőség áldozatai.

London, július 1. Tegnapelőtt óta iszonyatos hőség uralkodik. Tegnap *tizenkilenc ember* napszúrást kapott s eszméletlenül terült el az utca kövezetén.

Az angol gyarmatpolitika.

London, július 1. A gyarmatügyi miniszteriumban ma kezdődött meg a gyarmatok miniszterelnökeinek tanácskozása. *Chamberlain*nel. Chamberlain beszédet mondott, a melyben kifejtette a tanácskozás legfőbb pontjait, a melyek a politikai és kereskedelmi viszonyokra és a birodalom védelmére vonatkoznak. A tanácskozások bizalmasak. A legközelebbi ülés pénteken lesz.

Krivány fia — betörő.

(Hogyan történt a betöréses lopás?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A megdöbbentő igazság erejével nyert beigazolást egy hamis tételen nyugvó, közkeletű irázis. Akik az átöröklést mint tant hirdetik, bizonyára kapva-kapnak a lapunkban tegnap már megirt eseten, amely *Krivány* János fiáról szól, aki, mint tudjuk, a törvényes renddel összeütközésbe került.

Ma már bővebb részleteket jelentenek *Krivány* fiának a bűnéről. A hozzánk küldött *pécsi* tudósítás így mondja el az esetet s annak előzményeit:

A *Krivány* János negyedmillió sikkasztása a gyámpénztáros családját elűzte Aradról. A szegény, melyet *Krivány* feleségére és gyermekeire hozott, tűrhetetlenné tette a lesújtott család helyzetét és átköltöztek *Baranya-Baánra*, ahol *Krivány*né atyja jegyzői állást tölt be. Itt neveite a szomorú asszony kisebb gyermekeit, az idősebbeket pedig a szomszédos városokba küldte tanulni.

A tizenhat éves *László* már magasabb iskolákba járt és a fejlett, értelmes fiutól sokat remélt az anyja. A mostani iskolaévet be sem végezte az *aradi* reáliskolában: kimaradt év közben és a *baranyamegyei* Izsépre utazott, ahol nagynénje: *Zufeld* Sarolta, a postahivatal vezetésével volt megbízva.

Krivány *László* e hónap végén érkezett Izsépre és nagynénje a fiut ellátta minden jóval, pénzzel, csak hogy ottlétét minél kellemesebbé tegye. A fiu azonban mindezzel nem elégedett meg, különösen a zsetpénzt keveselte és emiatt indulatosan szolt nénjére:

— Minek hivott Izsépre, ha azt akarja, hogy koldulással szerezzek pénzt?

A postamesterné a fiut tegnapelőtt is megrotta ilyen kifakadásáért, amire *Krivány* *László* dacosan felelt:

— Majd szerzek én pénzt magamnak.

A postamesternő házában korán nyugovóra tértek az emberek és ezt az alkalmat várta meg *Krivány* *László*, amikor késő este belopózott a házban lévő postamesteri hivatalba és ott feszítő szerszámokkal feltörte a pénzesvaszokrényt, melyből körülbelül *ezer korona összeget kitevő ékszereket és pénzt elloptott*.

A betörő diák még az éjszaka megszökött Izsépről és Pécs felé vette útját.

A postamesternő, mikor tegnap korán reggel hivatalába lépett, hogy az éjszakai vonattal érkezett leveleket rendezze, megdöbbenve vette észre, hogy pénzeszokrényét feltörték, az ékszerek és a hivatali pénz hiányzik onnan.

Nyomban jelentést akart tenni a pécsi postafőnökségnek s besietett *Krivány* *László* hátszobájába, hogy a fiut felköltse és a jelentéssel beküldje Pécsre. A nagyobb meglepetés itt várt reá. A fiu nem volt a szobában, az ágy is olyan érintetlen volt, mint ahogy az előző estén megvetették. A kétségbeesett postamesternőnek ekkor villant meg emlékezetében a fiu előző esti fenyegetőzése.

— Majd szerzek én pénzt magamnak.

Zufeld Sarolta a fölfedezés után táviratozott a pécsi rendőrségnek, melyben közölte velük, hogy *Krivány* *László* az ékszereit s a postahivatal pénzét magával vitte és valószínűleg Pécs felé szökött.

A táviratnak volt is eredménye. A pécsi rendőrkapitányság az összes zálogházakba polgári rendőröket küldött, hogy itt figyeljék ki milyen ékszereket akar elzalogosítani. Dél előtt 10 óra tájban Pécs egyik legnagyobb zálogházában megjelent a betörő *Krivány* *László* s több karperecet helyezett a becsüs elé:

— Kérek reá annyi pénzt, amennyit csak lehet.

Alig ejtette ki e szavakat *Krivány* *László*, egy polgári rendőr lépett melléje és leleplezte őt:

— Maga ezeket az ékszereket a nénjétől lopta, kövessen engem.

A bűnös diák e meglepetésre sirva fakadt és elment a rendőrrel a kapitányságra, ahol bevallotta tettét. A rendőrség *Krivány* *László*t még a déli órákban átkísérte az ügyészséghez.

TANÜGY.

(—) A felső kereskedelmi iskola értesítője.

Az államilag segélyezett aradvárosi felső kereskedelmi iskola és a vele kapcsolatos internátus évi jelentését *Abrai* *Lajos* igazgató tette közzé.

A tanulók száma, egészben véve, a múlt évhez képest némi apadást mutat, a mennyiben a múlt évi 149 növendékkel szemben csak 143 növendéket vehettek fel. Ha azonban az alsó osztály vétetik figyelembe, úgy még emelkedés is állapítható meg. Nehogy az alsó osztályból is kénytelen legyen az igazgatóság növendékeket elutasítani, mint a középsőből, a tanártestület önként ajánkozott a legmesszebb menő áldozatokra az alsó osztály párhuzamosítása érdekében, a mit a felügyelő bizottság el is fogadott. Fölvettek tehát az alsó osztályba 60, a középsőbe 47 és a felsőbe 36 tanuló. Az évközben kimaradtak száma mindössze 5. A legnagyobb kontingenst a szülők tartózkodási helye tekintetében Arad város (44.20%) és Aradvármegye (22.47%) szolgáltatják. Tizenhét megye közül nagyobb számokkal van képviselve Békés-, Csanád-, Temes és Torontálmegye. Tehetség és szorgalom tekintetében mind a négy osztályunk jó közepesnek volt mondható. Erkölcsei magaviselet tekintetében dicséret illeti az ifjúságot. Az egészségügyi állapot kielégítő volt. Az év történetében nevezetes esemény, hogy a felügyelő bizottság elnöke *Salacz* *Gyula* helyett *Institoris* *Kálmán* polgármester lett. Azon felső osztályos tanulók, kik az intézetben töltött tanulmányi idejük egész folyamán át állandóan kifogástalanul vi-

SPORT.

selkedtek, a következők: Antonescu Virgil, Arnold Nándor, Barna János, Botyánszky János, Fidy Lajos, Kliment Mátyás, Maczák Mihály, Milosits Béla, Papp Illés, Rudas Endre, Szegő Richárd, Vertán Emil, Witzenzetz Márton, Jeles tanulója volt az intézetnek 8, jó 21, elégséges 83, egy tárgyból elégtelen 8, két tárgyból elégtelen 20, több tárgyból elégtelen 3. Erejtési vizsgálatra jelentkezett 37 tanuló, jelesen megfelelt 2, jól 8, egyszerű 19, nem felelt meg, de javíthat 2, ismétlésre utasított 2. Külön fejezetben foglalkozik az értesítő az *internátussal*, mely nyolcadik évét érte meg. A jövő évre szóló beiratkozások határideje július hó 10-ike.

(—) A gurahonci állami népiskolában az évzáró vizsgát *Varyassy* Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő és nagy közönség jelenlétében tegnap tartották meg. Az eredményről és *Rebmann* Károly tanító tanítási módszeréről a tanfelügyelő igen dicsérőleg nyilatkozott; kiemelve különösen azon ténnyt, hogy a gyermekek oktatásánál nem a szajkó módra való betanulásra hanem önálló gondolkodásra, értelemre, gyors és helyes felfogásra fordította a fősúlyt és hogy tankerületében nem sok olyan iskola van, ahol hasonló eredményeket értek el. A vizsgával egyidejűleg női kézimunka kiállítást rendeztek, melynek ritka sikere Németné Földes Izabella urnó buzgalmát dicsérte. Az eredmény mindenkit meglepett. A 6—10 éves leánykák kötnek, horgolnak, varrnak, himeznek és vertcsipkét készítenek, különös sulyt helyezve mindenben a magyar motívumokra.

Aradi kereskedők a tanácshoz

(Az idegen edényesek vásári helye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 1.

Most, az országos vásár előtt néhány nappal, ép aktuális az a beadvány, amelyet a Szabadságtéren és annak környékén lakó kereskedők készítenek beadni a tanácshoz. A beadványban, amelyet most köröznék, azt kéri, hogy az országos vásárok alkalmával az idegen *üveg- és bádogedényárusok* helyéül a *Ferenc-tér* helyett, ahová a múlt év őszén kitelepítették őket, újra a Szabadságtérre jelöljék ki.

A kérelem indokolásában hivatkoznak arra, hogy országos vásárokon a Szabadságtéren nincsen olyan tulsufaltság, amely az edényesek kitelepítését indokolta tenné. A tulsufaltságon segítve lesz az által, hogy egyes cikkek és készítmények elárúsítását a *Tökölly-térre* és az *Atilla-térre* szorították, s ha van is tolongás (amely nélkül országos vásár nem is képzelhető), az nem olyan mérvű, hogy a biztonságot és a közrendet veszélyeztetné.

Azt is felhozzák, hogy a sérelmes intézkedés visszaélésekre adott alkalmat. A *Ferenc-téren* ugyanis csak az idegen edény-árusok lehetnek. A helyi edénykereskedők, hogy ezekkel versenyezzenek, idegen lakosokkal váltattak engedélyt s azokkal valótlán cégér alatt a saját áruikat adják el.

A beadvány helytelen taktikának mondja a piac és a vásár tulságba vitt decentralizációját, amelyet csak nagyon fontos érdekek indokolhatnak meg. Ilyen volt például, amikor közegészségügyi szempontból a *zsibárusokat* a *József főherceg-utról* a *Béla-térre* telepítették ki. A szóban forgó esetben azonban ilyen fontos érdekek nincsenek. Az eladónak, a vevőnek, s a városnak érdeke egyformán úgy kívánja, hogy a vásári elárúsító helyek ott legyenek, ahol nyílt üzletek vannak, mert itt fejlődik ki legjobban a forgalom. A vásárosok itt adhatnak legtöbbet el, s miután itt legélénkebb a verseny, a vevő itt számíthat a legolcsóbb árukra. Ha az elárúsítók ezen céljukat nem érik el, a város kövezetvám- és helypénzben veszít.

A kérelemre ma kezdték meg az aláírások gyűjtését, s az valószínűleg a Szabadságtér összes kereskedőinek nevében fog a tanács elé jutni.

+ A szegedi regatta. Vasárnap délután folyt le Szegeden a regatta. A versenyen a fővárosi evezős egyesületek közül egyedül a budapesti *Pannónia* evezős-klub versenyzői jelentek meg, az aradi *Maros* azonban egy számban sem állott starthoz. A verseny délután 2 órakor kezdődött és az esti órákban ért véget, még pedig a szegedi regattisták vereségével, mert mind a hat verseny első díjait a Pannónia evezős-klub nyerte el. A versenyek befejeztével az ellenfelek, mint jóbarátok jöttek össze a tiszteletükre rendezett banketten a Kass-féle vendéglőben, hogy Szeged szépeiről iránt, — kik a nagy hőség dacára oly kitarotán kísérték figyelemmel a versenyeket, — lerójják adósságukat és a bankett után megtáncoltassák őket. A sikerült táncmulatság a kora reggeli órákban ért véget.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Senior négyes. Indult a Szegedi csónakázó egyesület és Pannónia. Első Pannónia.

II. Junior skiff. Indult Szeged és Pannónia. Első *Parnicky* Loránt

III. Junior négyes. Indult Szeged és Pannónia. Első Pannónia.

IV. Senior skiff. Indult Pannónia egyedül. Első *Mannó Miltiades*.

V. Palánkos négyes. Indult Pannónia és Szeged. Első Pannónia.

VI. Nyolcas verseny. Indult egyedül Pannónia.

+ Az aradi kerekpárklub tagjait felkérjük, hogy holnap szerdán este 9 órakor a *Japán-kávéház* külön termében megtartandó fontos tárgyú értekezleten minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. *Több tag.*

Az aradi kőművesek sztrájkja.

(Ötszáz munkás mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 1.

Most, az építkezések legfőbb idején, komoly baj előtt áll az építőipar Aradon. A kőműves munkások, számszerint ötszázan, elhatározták, hogy beszüntetik a munkát. A sztrájkot helyzetük javítása és béremelés kieszközölésére mondják ki.

A kőművesek szándékukat már be is jelentették *Grein* Nándor tb. főkapitánynak, mint elsőfokú iparhatóságának s a következő feltételeket szabták meg:

Azon falazó munkások bérének minimuma, kik két évnél tovább segédek, óránként 32 fillér legyen, a fiatalabb segédeké pedig 24 fillér. Eddig ez az árszabás nem volt megállapítva. A munkaidő pedig ne legyen hosszabb tíz óránál. Vidéki munkáknál a fenti bér husz százalékkal emelendő. A belvaksók bére az előbb említett arány szerint legyen megállapítva, de husz százalékkal magasabb. A díszmunkások óradija 44 fillérben állapíttassék meg.

A sztrájkra kész munkások mintegy ötszázan vannak. Holnap plakátokat ragasztanak ki s teljesen előkészítik a sztrájkot.

Grein Nándor tb. főkapitány a mai napon magához hívatta a munkások képviselőit és az építő vállalkozókat, hogy megegyezést hozzon közöttük létre.

Az értekezleten megjelent az ipartestület részéről *Kiss* Ferenc titkár is.

Az építésszek közül *Frick* József, *Vollák* József és *Gábor* András kimondták, hogy a kívánalmaknak nem tesznek eleget. A jó munkásokat ugyanis megfizetik, amint a kívánt feltételekben meg van szabva, de vannak gyengébbek is, akiknek nem adhatnak olyan bért.

A *Fodor* és *Reisinger* cég képviselőjében *Reisinger* Sándor kijelentette, hogy a béremelést megadja, mert méltányosnak tartja. Így tett különben *Kolozsvárott* is.

A munkaadók és munkások között ilyenformán megegyezés nem jött létre.

Igy előreláthatólag megkezdik a sztrájkot,

mely központi szervezetből indult ki és országos jellegű mozgalom. Eddig *Kolozsvárott*, *Szegeden*, *Nagyváradon* volt hasonló mozgalom, s általában részlegesen teljesítették a munkások kérelmét.

Aradon némileg gyengíti a sztrájk erejét, hogy a szomszéd községekből, főképen *Új-Aradról* és a *Maroson* túlról igen sok építő munkás nyer itt foglalkozást s ezek nem vesznek részt a mozgalomban. A sztrájkolók azonban mindenre készek, hogy tervüket keresztül vigyék, sőt — azt mondják — az erőszak-tól sem fognak visszariadni.

Most sok helyen folyik építkezés a városban. A legnagyobb méretű építkezések: a minoriták temploma, az *Arena* és a *Lengyel-ház*. Remélhető azonban, hogy a munkaadók megtalálják az utat az egyezsége s nem lesz szükség a sztrájkra. A munkások követelése, mely tényleg nem nagy, az említett városokban is méltánylásra talált.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Sulamith*, operette. *Rózsa* Lili vendégfelleptével.

Csütörtök: *Lotty ezredesei*, énekes bohózat *Fedák* Sári vendégfelleptével.

Péntek: *Három pár cipő*, énekes bohózat. *Fedák* Sári vendégfelleptével.

* *Newyork szépe*. Ebben e tarka világu operettben lépett fel ma este az aradi színház vendége: *Rózsa* Lili. Akik a darabot ismerik, csodálkozva nézték a színlapot, hogy miért választott a művésznő oly kis szerepet vendégszereplésre, mint aminő *Kissi*. Akik azonban az előadást látták, meg azon csodálkoztak, hogy milyen varázslatos módon csinált a csavargó leányból elsőrangú, nagy szerepet, mely amikor se éneke, se tánca, mégis az előadás közepé. A budapesti magasztaló kritikák után nagyon sokat vártunk *Rózsa* Lilitől, s erre a várakozásra ráduplázott. Az ő táncos lábáról eszünkbe jut az a mesebeli nőalak, aki a fűszálat sem tudja eltaposni. Valóságilag lebegett s bájos könnyűséggel száguldozott, mintha a zürzavaros, bizarr utcai jelenetek nimfája lenne. Minden táncát meg kellett ismételnie: az első kép csavargó táncát, a keringőt, az ötödik kép exotikus táncát s a bolerót. Ez utóbbival, melyet pompás, fekete öltözkében, kasztanyettal lejt el, tüzes hangulatba ragadta a közönséget, mely nem győzte eleget tapsolni. Nagyon jól tenné az igazgató, ha máskor is alkalmat adna felleptére azzal, hogy társulatához szerződtesse. Az előadáson egyébként meglátszott, hogy nagyon gyorsan készítették elő. A szereplők közül kivált a vendég partnere, *Sarkadi* Aladár, ki nagyon ügyesen csinálta a dolgát, mint *Bil*, a csavargó. A fütty-kupléját háromszor is végig kellett fujnia. *Parlagi* Kornélia igen szépen énekelt, s elegáns megjelenésével is sikerült neki a *New York szépe* címet kiérdemelni. *Haller* Irma, mint *Fifi*, tetszett, ha nem is volt elég élénk. *Polgárt*, *Bejczyt*, *B. Szabót* kivéve, a többi szereplő mintha versenyzett volna, ki tud rosszabbul játszani. (—)

* *P. Lukács* Juliska asszony, az aradi Nemzeti Színház kiváló drámai művésznője, ki most szabadságát élvez, holnap három estére terjedő vendégszereplést kezd Keszthelyen. A *Fedora*, *Romeo* és *Julia* és a *Kaméliás* hölgy fő női szerepeiben lép föl. Az ottani közönség körében rokonszenves érdeklődés várja.

* *Fedák* Sári felleptei. *Zilahy* Gyula igazgatónak sikerült *Fedák* Sarit rávenni, hogy nyári szünideje előtt két estén át az aradi színházban fellépjen. E szerint a művésznő f. hó 8-án eljátsza leghíresebb szerepét, a *Lotty ezredesei* Lottiját és 4-én, pénteken a *Három pár cipő*

Lénijét. Jegyek a két Fedák-estére már holnaptól fogva válthatók a téli színház pénztárában.

* Szulamit új szöveggel. Holnap, szerdán este vesz búcsút az aradi közönségtől *Rózsa Lili*, ki a *Szulamit* Abigail-jében lép fel. A címszerepet *Zilahyné-Singhoffer Vilma* játssza s ezzel utolszor lép fel a nyári szezonban. Az előadás tulajdonképpen premier lesz, mert az Aradon ismeretlen, tragikus befejezésű szöveget mutatják be.

* A Vigszínház vendégjátéka. A színházi iroda a következő értesítés közlésére kért bennünket: Egy hírlapi közlemény nyomán a színházi pénztárnál már eddig is többen keresték a budapesti *Vigszínház* vendégszereplésére szóló jegyeket. Miután a vendégszereplésre vonatkozólag ezidő szerint csak tárgyalások folynak, minden pozitív hír korai s annak idején mi magunk fogjuk a közönség figyelmét eme művészi eseményre felhívni.

* Elszerződött komikus. *Borbély Sándor*, a Magyar Színház kedves humoru komikusa ősz-től kezdve dr. *Janovics Jenő* szegedi társulatához szerződött. *Borbély* hosszabb ideig *Szendrey Mihály* kassai színtársulatának volt a tagja.

Marosba fult vasuti tisztviselő.

(Egy vasuti gyakornok halála. — Szerencsétlenség egy tutajjal. — Vízbe fult gyermek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A mi szőke vizű Maros folyónkon tegnap három szerencsétlenség történt. Az egyik, s ez emberélettel járt, *Paulison*, a másik *Radnán*, a harmadik pedig *Pécskán* történt. A szerencsétlenségek közül kettő halálos végű volt s mindkét halott a fürdés áldozata lett. A harmadik katasztrófa tutajon történt s kevés híja, hogy öt emberélet-áldozatot nem követelt magának.

Paulison a fürdés áldozata lett egy aradi családból származó uri fiatalember. Tegnap délután, mikor az Arad felől jövő vonat *Paulis* állomás elé ért, a vonat utasai látták, hogy a Marosban, mely a pályatest mellett folyik, egy fiatal ember élethalálra küzd az árral, mely elragadta őt.

A fiatalember ruhái a partra voltak lerakva s ezenkívül lehetett látni, hogy uri fiu a tulajdonosa, aki a nagy nyári melegben fürdik. Bizonyára tájékozatlanságból egy örvény felé uszott, s a forogtag elragadta a fiatalembert.

A vasut utasainak rémülete fokozódott, mikor az utasok a fiatalembert a hullámok között eltűnni látták s szinte a szemük előtt fult a vízbe.

A szerencsétlen fiatalember: *Nagy Gábor* paulisi államvasuti gyakornok, huszonöt éves és aradi szülőke gyermeke. *Nagy Gábor* egyedül fürdött a szabad Marosban s így senki sem volt, aki segítségére ment volna. A vizsgálatot a szerencsétlenség okának és körülményeinek felderítése céljából a radnai főszolgabíró vezeti.

Holttestét még nem találták meg, körözését azonban elrendelték.

A másik szerencsétlenség *Radna* és *Lippa* között, az új vashid előtt történt. Egy faszálító tutaj akart a hid alatt elhaladni. A tutaj roskadásig meg volt rakva tüzelő fával és öt oláh ember volt rajta. A nagy súlyllyal megrakott tutajt nehézkesen és lassan lehetett csak kormányozni s így történhetett, hogy a kormányosok nem tudták tutajukat sértetlenül áthajtani a hid alatt.

A fa alkotmány nagy erővel ütdött bele a hid pillérjébe s darabokra tört. A temérdek fa elszórt a vízben s az öt ember a vízbe esett. Ezeket sikerült megmenteni s a partra kiusztak, a fát és a szétment tutajt azonban elvitte a víz.

A harmadik szerencsétlenség, mint említettük *Pécskán* történt. Itt tegnap délután 1 órakor négy román paraszt gyerek ment fürdeni a nyílt Marosba. Közülök egyik: *Bertács Román* 13 éves fiu nagyon eluszott a parttól s visszajönni már nem volt ereje, a vízbe fult.

A pécskai főszolgabíró a marosmenti községekhez köröző levelet küldött a vízbe fult fiu holttestének kifogása céljából. *Bergácson* csak egy fehér piros csikos kötő volt, ez minden ismertető jele a vízbe fult fiunak.

Egy temesvári milliomos pöre.

(A Bersuder né öröksége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 1.

Temesvárott ma érdekes örökösödési ügyben hozott ítéletet a kir. tábla.

A *Bersuder* család egyik tagjának elhalálásával szakadt ez az örökösödési per a családra. A *Bersuder* család egyike a leggazdagabb indigéna családoknak Magyarországon. Hatalmas palotái vannak Bécsben és Budapesten, jótermésű földbirtokai, s azonkívül jó csomó készpénze.

Bersuder Ottó volt a család férfitagjai között a legidősebb. Ezelőtt néhány évvel a dúsgazdag birtokos szive szerelemre gyulladt egy feltűnően szép és művelt, de nagyon szegény lányt iránt. *Schmidt-lány* volt a milliomos kiválasztottja s a kettőjük között keletkezett szerelemnek házasság lett a vége.

Házasesetük azonban nem volt olyan boldog, mint azt a mátkaság idején maguknak kifestették. A férj nem bánt olyan gyöngédséggel a fiatal nővel s ez ellentétet támasztott köztük. Az ellentétek idővel aztán folyton kiélesedtek, úgy, hogy a fiatal asszony elhagyta az urát, bár az elválás nem volt törvény szerinti.

Bersuder Ottó aztán meghalt. Végredeleiben vagyonából teljesen kitagadta feleségét s általános örökösének gyermekét tette meg.

Az özvegy azonban megtámadta a végrendeletet s évi járadékra jelentett be igényt. Erre megindult az örökösödési per, melynek során a törvényszék és a tábla özvegy *Bersuder Ottónak* tizenkétezer korona évi járadékot ítél meg.

Az özvegy megfelebbezte az ítéletet a kúriához, mely feloldotta a tábla végzését s utasította, hogy az özvegy igényeit újból állapítsa meg.

Ma délelőtt volt ebben az ügyben a tárgyalás.

A tábla *Scherff János* előadása nyomán huszonötezer korona évi járadékot ítél meg özvegy *Bersuder Ottónak*.

MULATSÁGOK.

(=) Az új-szt. annai polgári kör e hó 29-én az ujonnan befásított kiserdőben kitűnően sikerült júnialist rendezett. Délután *Steiner Miklós* gyermekzenekara gyönyörködtette a nagyszámúban megjelent közönséget, a táncra való zenét *Erdélyi Tóni* aradi cigánybandája szolgáltatta. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: *Adelmann Károlyné*, *Bérczi Lajosné*, *Bleiziffer Józsefné*, *Demkó Istvánné* és *Károlyné*, *Eberlein Józsefné*, *Eich Károlyné* és *Józsefné*, *Fogassi Lászlóné*, *Gerdanovics Györgyné*, *Gantner Károlyné* és *Jánosné*, *Gantner Mariska*, *Gruber Hermanné*, *Gendrovicsné*, *Hillier Jakabné*, *Henny Sándorné*, *Mübner Györgyné*, *Jeles Györgyné*, *Kreitler Ferencné* és *Józsefné*, *Klár Béláné* (Arad), *Kramer Istvánné*, *Kiss Rudolfné*, *Martics Jánosné*, *Mészáros Bálintné*, *Millig Jánosné*, *Neubauer Béláné* (Arad), *Nacsa Károlyné* (Muszka), dr. *Stern Rezsóné*, *Pártos Izabella*, *Szóke Arthurné*, *Scherer Károlyné*, *Schulzné* (Arad), *Szentesné*, *Vass Dezsóné*, id. és ifj. *Werner Adolfné*, *Zimmermann Adám*

és *Istvánné*, *Varjassy Jánosné*, *Rauchbauer Nándorné* stb.

Leányok: *Adelmann Olga*, *Demkó nővérek*, *Eich Kati*, *Ftacsnik Juliska*, *Hirsch Mariska*, *Hillier Irma*, *Hönigesz Valéria*, *Kreitler nővérek*, *Kummer Lujza*, *Kramer Paula*, *Martics nővérek*, *Martics Vilma*, *Lujza*, *Mészáros Juliska*, *Nacsa Katica* (Muszka), *Pavlovics Margit*, *Pasztercsák Ilonka*, *Scherer Paula*, *Szabó Aranka*, *Szentes Mariska*, *Vajda nővérek*, *Varjassy Aranka*, *Zelinger Róza*, *Zimmermann nővérek*, *Zimmermann Róza*, *Terka*, *Lencsi* stb.

A liceum tornaépülete düledező félben.

(Amiről az Értesítő panaszkodik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Az aradi főgimnázium idei értesítőjét most adta ki *Burián János*, az intézet igazgatója. Az értesítőt már a minap behatóan ismertettük, de az itt következő, érdekes részt érdemesnek tarjuk utólag még közölni:

A milyen örömmel és lelkesedéssel irtam mult évi Értesítőnk e helyén, hogy óriási mértékben emelte ifjuságunk egészségügyét intézeti épületünknek, a liceumnak, 1901. év nyarán és őszén nagy pénzáldozatok árán történt helyreállítása, épp oly sajnálattal kell most megemlítenem, hogy az akkor félbeszakított és sürgős munkálatok (főlépcsőház, tornaépület és díszterem) az iskolai évben nem nyertek befejezést.

Főlépcsőházunk plafonja ugyan nem szakadt még le, de a torna épületünk menyezete a télen bedőléssel fenyegetett és csak az ismételt megtámogatásnak volt köszönhető, hogy az meg nem történt.

Ezen munkálatok néhány hétre természetesen megakasztották a tornatanítást. A díszterem sem volt az énekoktatásra és egyéb céljaira teljes mértékben felhasználható.

Még sajnosabb volt iskolánk egészségügyében az a körülmény, hogy a III., IV. és V. osztályok zsufolásig megteltek tanulókkal, ami a jó, egészséges levegőt minden szellőztetés dacára is érezhetően megrontotta a tanítási órák alatt. A IV. osztály volt e tekintetben a legrosszabb helyzetben, ide a hely szűke miatt alig lehetett bejutni.

Es mindezen nem lehet segíteni, mert a monumentális liceum épület helyiségei más iskoláknak vannak bérbeadva. Hála a magas közoktatási kormányzatnak, amely a liceum épületében elhelyezett állami tanítóképző intézet részére már ez év folyamán új épületet emel, ami lehetővé fogja tenni azt, hogy a tanítóképző intézet kiköltözése után a jelenleg földszint és emeleten (a gimnáziummal vegyesen) elhelyezett főreáliskola osztályai mind a földszinten lesznek elhelyezhetők, amely elkülönítés mindenesetre nagy változást fog előidézni mindkét intézet erkölcs-fegyelmi állapotában, annak könnyebb ellenőrzését tévén lehetségessé.

HIREK.

Az Arad-hajó lobogója.

— Aradi képek a tengeren. —

Arad, július 1.

A város májusi közgyűlésén tudvalevően élénk vitát keltett az *Adria* folyam- és tengeri hajózási társaságnak az a kérelme, hogy a város a társaság egy hajójára, a melyet Arad névre kereszteltek el, lobogót küldjenek. *Barabás Béla* dr. ellenezte a lobogó küldését, mert az közönséges színeket viselne. Erre úgy határoztak, hogy a lobogó felében a magyar állam, felében *Aradváros* színeit fogja viselni.

A lobogó most van készülöben, s azt a jövő heti városi közgyűlésen be fogják mutatni, hogy a törvényhatóságot megnyugtassák. A zászló hossza 3 méter és 35 centiméter, szélessége 2 méter és 10 centiméter. A selyemből készült lobogó mindkét felén a város színeit, a piros-, fehér- és kék színeket viseli, s a szegélyén a piros-, fehér- zöld színek háromszögekben váltják föl egymást.

A lobogó egyik oldalának közepén *Aradváros* címere van. Ennek elkészítésénél szigorúan ügyeltek a heraldikai hitelességre. A címet Balla Frigyes festette meg, s miután a színek nem mindenütt egyeznek meg, azt a rajzot vette alapul, a melyet a város még akkor kapott, mikor szabad királyi város lett. Ez a címer a mérnöki hivatal levéltárában van. Balla festménye után *Ambrus* Anna himezi a címet a lobogóra, a festményt pedig a város levéltárában fogják elhelyezni.

Ilyesformán a zászló teljesen korrekt lesz, s Aradot nem fenyegeti a veszély, hogy a lobogója révén osztrák városnak hiszik.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy egy aradi fotografus azt tervezi, miszerint *Arad szebb helyeiről félvételeket készít* és megküldi a hajó parancsnokságának: ennek révén a hajó utasainak fogalma lesz arról a városról, amelyről a hajót elkeresztelték.

Üzenet az aratóknak.

Büszke városokból rideg falak közül,
Szálljon ki a lelkünk a szabad határba!
Ahol aranyosan hullámszik a vetés
Kincses oceanja.

Pacsirta, pitypalaty, veri az indulót,
Mikor kivonulnak fürgén vetekedve,
Ez a munkáscsapat, bizony ez minálunk
Az üdv hadserege . . .

Az ő kerges kezük, csillogó kaszájuk,
Intézi, dönti el a hazának sorsát:
Hogyha veritékük gazdagon nem ömlik:
Koldus lesz az ország!

Küldjük a lelkünket, küldjünk ezer áldást.
Aratók hadára, kalászos határba!
Ott folyik évente, mindig megújulva
A honalapítás dicső, szent munkája . . .

Fogadalom

a négylevelű lóhere jegyében.

— Aradi leányok találkozója. —

Arad, július 1.

A mint a múlt és a jelen néha egymás mellé téved, úgy kerül össze ez a közlemény, meg az előző számunknak egy cikke. Mind a kettőben leányok találkozási fogadalmáról van szó. Az előbbiben azokról, a kik tíz év előtt tettek fogadalmat, s az idén jöttek össze: a mostaniban pedig azok szerepelnek, a kik most tettek csak fogadalmat.

Az aradi polgári leányiskola IV. osztályának végzett növendékei elhatározták, hogy utolsó vizsgájuktól számítva nyolc év múlva, 1910. június 27-én délelőtt tizenegy órakor valamennyien találkoznak. A találkozás helye: a városligeti vendéglő terraszra.

S a mit leányok csinálnak, abba mindig bekevernek egy kis poezist. A fogadalom emlékeül csinos zsuzsukat csináltattak: arannyal befuttatott ezüst négylevelű lóherét, a melyre be van vésve a fogadalom napja: 1902. VI/27. Nyolc év után azután beszámolhatnak arról is, kinek hozott szerencsét a négylevelű lóhere?

A leányok egyben közös képen lefotografáltatták magukat, s a fogadalomról okiratot állítottak ki, a melyet *nyolcvankilencen* irtak

alá. Es ez a találkozó bizonynyal érdekesebb lesz, mint a mikor ügyvéd, professor, hivatalnok és egyéb foglalkozású száraz urak találkoznak és a pezsgő mámorában elevenítik föl a süldő évek reminiscenciáit . . .

— A király nyári uti-programmja. Bécsből táviratozzák, hogy Ó Felsége július 2-án nyári tartózkodásra Ischbe megy, hol aug. 28-ig fog maradni. Augusztus 31-én a király Triesztbe megy és innen a Miramare-yacht fedélzetén Pólába indul, hogy az Adria-tengeren tartandó tengerészeti hadgyakorlatokon jelen legyen, a melyek Lussin-Piccoloi fogják terjedni. A király ez alkalommal Lussin-Piccoloba fog ellátogatni és szeptember 4-én tér vissza Bécsbe, hol 11-ig marad. Bécsből Ó Felsége a Nyugat-Magyarországon tartandó őszi nagy záró hadgyakorlatokra indul, később ősszel a Felség hosszabb ideig fog tartózkodni Budapesten, illetve Gödöllőn.

— József főherceg elutazása. Kisjenőről táviratozzák, hogy József főherceg ma Kisjenőről kíséretével együtt öt napi tartózkodásra tiszta-szentmiklósi birtokára utazott.

— Az aradi adókérvetés. Szalay Károly, az aradvárosi adókérvető-bizottság elnöke az adózó közönséget a következőkről értesíti: Az aradvárosi adókérvető bizottság működését a város-háza emeleti kistermében f. hó 3-án d. e. 10 órakor megkezdi. Erről a III. oszt. kereseti adó alá tartozó adóköteles feleket azon megjegyzéssel értesitem, hogy a javaslatba hozott III. oszt. kereseti adó ellen netaláni észrevételeiket a tárgyalás folyama alatt a bizottság előtt írásbelileg vagy szóbelileg előterjeszhetik. Arról is értesitem az adózó közönséget, hogy a bizottság az adóköteles felek III. oszt. kereseti adóját, a foglalkozások betürendjében fogja tárgyalni. Arról pedig, hogy milyen foglalkozású adózók adóügye fog tárgyalás alá kerülni, az adózó közönség mindig az előző napon lesz a hírlapok útján értesítve. F. hó 8-ikán az ács, aranyműves, aranyozó és asztalos iparosok adóügyét tárgyalják.

— Rekvium V. Ferdinándért. A budavári koronázó Mátyás-templomban ma délelőtt *Nemes* Antal dr. apát ünnepi gyászmisét mondott néhai V. Ferdinánd lelkiüdvéért. A misén számos törzstiszt jelent meg, élükön herceg *Lobkovitz* hadtestparancsnokkal és *Rohonczy* ténparancsnokkal, míg a polgári világot egyedül *Vécsey* Tamás dr. egyetemi rektor képviselte.

— A képviselőház költözködése. A képviselőház, mint fővárosi tudósítónk írja, — tulajdonképpen csak holnap kezdi meg költözködését. Eddig ugyanis csak csomagoltak. Holnap viszi el két butorszállító kocsit az első szállítmányt: 206 láda könyvet. A könyvtár költözködése két-három hétig fog tartani.

— Jegyzőválasztás Solymoson. A solymosi községi jegyzőséget, mely halálozás következtében üresedett meg, ma délelőtt töltötték be választás útján. A legtöbb szavazatot a pályázók közül *Posevitz* Géza berzovai jegyző kapta s a választást vezető radnai főszolgabíró így őt jelentette ki megválasztott jegyzőnek.

— Mangra Budapesten. *Mangra* Vazul — mint tudósítónk táviratban jelenti — ma ismét felutazott Budapestre és megerősítésének kieszközlése dolgában újból kilincselni próbált a miniszterelnöknél. Ez az út is hiábavaló volt, mert *Szell* Kálmán ma délelőtt Bécsből való megérkezése után minisztertanácsban vett részt s e miatti elfoglaltságában Mangrát nem fogadhatta. Vagy talán nem is akarta fogadni.

— Buzakár-becslés az aradi határban. A tanács múlt szombati ülésén foglalkozott azokkal a panaszokkal, a melyek az aradi határban levő buzaföldek tulajdonosaitól érkeztek be a veszedelmes torzsgomba rohamos terjedése miatt. A tanács akkor kiküldött egy bizottságot, mely bizottságnak az a feladata, hogy megbecsülje a torzsgomba által a buzában okozott kárt s hogy ily módon a kellő adó-elengedés iránti lépések tétessenek. A tanács a bizottságba *Opre Péter* dr., *Blaskovics* Antalt és *Kilényi* Jánost küldte ki, a pénzügyigazgatóság pedig a maga részéről *Oláh* pénzügyi fogalmazót, a ki elnöke a bizottságnak. A bizottság ma járt először az aradi határban s szomorú tapasztalatokat tett. A torzsgomba tényleg rettenetes pusztítást vitt véghez a szárán álló buzában. Az aradi határ kétharmadrészét lepte el a torzsgomba. Különösen nagy a kár a *Turay-csárda* környékén. A gomba által ellepett buzaszár az ember kezében marad, mihelyt a kéz megérinti a kalászt teljesen szétrombolja a penészgomba. A bizottság még nem nézte végig az egész határt s holnap folytatja a becslést. Eddig már a határ kétharmadrészét javasolja az adómentesítésre, illetve az adó arányos leszállítására.

— Diplomatak kintutetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király örgróf *Pallavicini* János rendkívüli követnek és meghatalmazott miniszternek Bukarestben és jur. dr. báró *Macchio* Károly rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel fölruházott miniszter-rezidensnek Cetinjében a *Ferenc* József-rend nagykeresztjét adományozta.

— Orvosválasztás Ottlakán. Ottlaka községben tegnap ejtették meg az orvosválasztást, ezuttal a második ízben, mert először egyetlen pályázó sem jelentkezett. Most *Katan* pályáztak, kik közül — mint tudósítónk jelenti — községi orvosnak *Ponyaczky* Elek eddigi magyar-ujfalusi körorvost választották meg egyhangulag.

— Munkáskamara Budapesten. A magyarországi munkások tavaly karácsonykor kongresszust tartottak s elhatározták, hogy agitációt indítsanak munkáskamara fölállítására érdekében. A munkáskamarára a munkások érdekeinek megvédelmezése miatt van szükség. A munkások magyarországi szakszervezeti tanácsának végrehajtó bizottsága most nagyobb memorandumot adott be a tanácshoz, hogy a főváros segítse a munkásokat a kamara megvalósításában. A memorandum főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük: Hivatkozik az emlékirat arra, hogy a külföldi nagyvárosok már segítették munkásaikat. Páris városa három millió frankot adott a munka-tőzsdére s azonkívül százezer korona évi szubvenciót ad. A munkások azon az alapon, a melyet az iparegyesületben a millenáris alapítvány kamatainak hovaforrása tárgyában folytatott tanácskozások alkalmával elfoglaltak, egy házat kérnek a fővárostól, a melyben helyet kapnának a munkásszakegyesületek, önképző körök és segítő egyesületek s a melyben üléstermek vannak. A ház a városé marad, de a kamara ingyen használhatja. Ezek előrebocsátása után tiltakozik a memorandum, hogy a főváros a házadás jogán a kamara autonómiájába beleavatkozhasseék. A házon kívül évi tízezer korona szubvenciót kérnek. A munkáskamara gondoskodnék a munkaközvetítésről, mert a memorandum szerint az állami közvetítő intézet nem felel meg a céljának; korcsintézmény, a melyet okkal gyűlölnék a munkások. A kamara állandó nyilvántartást vezetne a hazai és külföldi munkaviszonyokról és munkátalanokról. A kamarában csak a munkások anyagi, értelmi és morális helyzetét vitathatják meg, a politikai és vallási kérdéseket a kamarában tárgyalni nem szabad. Szervezni akarnak egy békéltető bizottságot, alakítani termelő, fogyasztó és hitel-szövetkezetet, szervezni kívánja az ipari szakiskolákat és a munkásoktatást. — A kamara ügyeit a fizetett tisztviselőkön kívül tizenöttagu végrehajtó bizottság intézné.

— **A város katona-növendéke.** A nagyvárad honvéd-hadapród-iskolájánál a városnak egy üres alapítványi helye van, melyre a következők pályáztak: *Bukovetz Ervin* aradi IV. reáliskolai tanuló, *Hell Géza* a budapesti VIII. kerületi reáliskola V. oszt. tanulója, *Kiss József* aradi polgári iskolai IV. o. tanuló, *Rozgonyi Lajos* vingai és *Rónai István* aradi polgári iskolai IV. osztályu tanuló.

— **A fejedelem orra.** *Ferdinánd* bolgár fejedelemnek mostani oroszországi látogatásával kapcsolatban tréfás anekdota lett ismeretessé, amely a cár finom humoráról tesz tanubizonyosságot. Mikor *Ferdinánd* kihallgatáson kérte a cárt, hogy segítse őt a „királyi” címhez, a cár minden lehetőt megígért s így végezte:

— Ezuttal kedves *Ferdinánd*, nem fog hosszú orral távozni.

Ferdinánd fejedelem erre önkénytelen az orrához kapott, — mely tudvalevőleg jó hosszú, — amit a cár meglátva ekként mentegetőzött:

— Nem fizikai értelemben értettem.

— **Forgách gróf tisztí bojtja.** *Forgách Antal* gróf mégis csak leköszönt hadnagyi rangjáról. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a honvédelmi miniszter *Forgách Antal* gróf marosvásárhelyi 9-ik honvédhuszárezredbeli tartalékos hadnagyot a szolgálati kötelezettség teljesítése után, tisztí rangfokozatának megtartása nélkül f. évi július hó 1-ével a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— **Megörült járásbíró.** *Frankó József* dr. volt gyulai ügyvédrel szomorú hírt jelentenek. A hír szerint *Frankó* dr. elméje megzavarodott és családja felszállította a lipótmezei tébolydába. *Frankó* József az utolsó választások idején Nagyszalontán képviselőjelölt volt, nemrégiben Német-Bogsánra járásbírónak nevezték ki. Állását azonban el sem foglalhatta, mert gyenge idegrendszerét az utóbbi idők izgalmai teljesen megzavarták, úgy, hogy a szerencsétlen ember megörült. Tragikus sorsa általános részvétet kelt.

— **Uj jogtudor.** *Salgó Miksa* aradi ügyvédjelölt a kolozsvári tudományegyetemen szép sikerrel letette a jogtudori vizsgát. Az új doktort a napokban avatták föl.

— **Adomány az aradi ereklye-muzeumnak.** A *Pesti Napló* írja: *Jánky Kálmán* urtól, *Verespatak* nagyközség előljárójától három régi levelet kaptunk *Dobos János*, az egykori nagyhirű ceglédi református lelkész hagyatékából, azzal a kéréssel, hogy juttassuk valamelyik ereklyemuzeumba. A kérésnek eleget téve, az aradi szabadságharcí ereklyemuzeumnak küldtük meg a leveleket, hogy ott a beküldő óhajta szerint *Dobos László* verespataki bányamegyei orvosnak, *Dobos János* fiának ajándékképpen őrizzék meg.

— **Pályázatok a segédtisztí állásra.** Aradvárosánál egy segédtisztí állás van üresedésben, mióta *Kisfaludi Károlyt* elmozdították állásától. Ma járt le a kiírt pályázati határidő s a mai napig a következők adtak be pályázati kérvényt: *Wieser Aladár* és *Rónai János* városi adótiszték, *Grósz Samu*, *Neuländer Jenő*, *Binder Gyula*, *Limbeck Győző* és *Vlajkovits Dusan* napidíjasok, végül *Badrogi Imre* aradi joghallgató.

— **Az automobil-verseny győztese.** *Bécsből* táviratozza tudósítónk: A párizs-bécsi automobil-verseny bíráló bizottsága ma döntött a kitűzött díjak fölött. A zsűri elhatározta, hogy az első díjat *Marcel Renault*-nak adja ki. A győztes *huszonhat óra, tíz perc és negyvenhét másodperc* alatt tette meg a hosszú utat s csak három óra, ötvenkét perc és negyvenkét másodperccel tovább jött meg Párisból, mint a keleti express-vonat, azonban hét óra, tizenkilenc perc és ötvenhárom másodperccel hamarabb, mint a rendes gyorsvonal. A győztes maga vezette automobilját.

— **Vitriolrobbanás egy aradi fűszerüzletben.** *Nagy Farkas Széchenyi-utcai* fűszernagykereskedésében ma délelőtt vitriolrobbanás történt, mely könnyen végzetessé válhatott volna. Egy *Benjamin* nevű segéd, ki ma lépett be az üzletbe, a pinczébe ment, mert egy vevő sósavat kért. *Benjamin* még nem volt tájékozva az üzletben, s ezért levitt egy másik, fiatalabb segédet magával, s kérte, hogy mutassa meg neki a sósavat. A fiatalabb segéd rámutatott egy üvegre, s *Benjamin* abban a hiszemben, hogy az sósav, öntött belőle abba az üvegbe, melyet a vevő magával hozott. Ekkor azonban egy hatalmas robbanás következett s a robbanással együtt járó lángok összeégették mindkét segédnek az arcát. Szerencsére sebesülésük nem oly súlyos. A szerencsétlenség oka az volt, hogy a fiatal segéd tévedett s a sósavas üveg helyett a vitriolos üvegre mutatott, s *Benjamin* ebből öntött abba az üvegbe, melyben azelőtt sósav volt. Ennek a maradéka és a vitriol keveredve, idézte elő a robbanást, mely szerencsére nem járt súlyosabb következményekkel.

— **Hazafias kolozsvári ügyvédek.** A kolozsvári cs. és kir. 51. gyalogezred zászlószentelési ünnepségére meghívták a kolozsvári ügyvédi kamarát is. Ez a zászló, melyen Magyarország címere háttérbe szorult, már sok szóra adott alkalmat s Kolozsvár törvényhatósága már el is határozta, hogy a zászló felszentelésének aktusánál nem fogja magát hivatalosan képviseltetni, hábár a velejáró egyéb ünnepségeken részt vesz. Most a kolozsvári ügyvédi kamara is foglalkozott a meghívással s tegnap tartott gyűlésén egyhangulag kimondotta *Deáky Albert* dr. indítványára, hogy a háziezred zászlószentelési ünnepén nem vesz részt.

— **A gölya és a pletyka.** *Helén* olasz királyné, mint Rómából táviratozzák, anyai örömkönek néz elébe. Az örvendetes állapotot sokáig titokban tartották s most sem került volna még nyilvánosságra, ha a királyné egyik öreg cselédje el nem árulja *Margit* királyné egyik komornájának. Ennek az lett a következése, hogy az összes komornákat elbocsátották a szolgálatból, mert a cseléd-plettykát az olasz király rendkívül gyűlöli. Az olasz udvar most Rómából *Racconigibe* készül, ahol a királynénak teljes nyugalomban lesz része.

— **Aradra szökött diák.** Budapestről jelentik: *Reisz Ottó* volt aradi, jelenleg budapesti elektrotechnikus hasonló nevű fia a Markó-utcai gimnázium negyedik osztályát járta. Péter és Pál napján kikapták a fiuk a bizonyítványt. *Reisz Ottó* megbukott a latinból és a magyarból. Ez a szégyen annyira elkeserítette, hogy nem tért többé haza övéinek lakására. *Zetmayer Géza* osztálytársának a következő levelet írta:

Kedves Géza!

Főhatalmazlak, hogy te légy a pénztárnok, és mellékelve küldök 20 krajcárt és számszám össze a tagdíjakkal, hogy jó küldöm-e?

Barátod
Reisz Ottó.

A kis szökevény pénztárosa volt egy ifjúsági labdarugó-egyesületnek. A kör egész vagyont — 20 krajcárt — becsületbeli kötelességének tartotta rendeltetési helyére juttatni, nehogy hűtlenséggel vádolják. Szülei azt hiszik, hogy gyalogszerrel igyekeznek *Aradon* lakó rokonaihoz eljutni.

— **Rablógyilkosság Karlsbadban.** Karlsbad fürdőben az éjjel a *Regensburg* kávéházban néhány ismeretlen tettes véres rablógyilkosságot követett el. *Honisch Albertet*, a kávéház tulajdonosát agyonlőtték, feleségét pedig életveszélyesen megsebesítették. A rablók a tett elkövetése után megszöktek, személyleírás azonban van róluk. A fürdő vendégek között az eset híre nagy ijedelmét okozott.

— **Halálozás.** *Wolfner Illés*, aradi magánzó, tegnap nyolcvanöt éves korában meghalt. Ma délután temették nagy részvét megnyilatkozása mellett. Az elhunytban *Wolfner Tivadar* ország-

gyűlési képviselő nagybátyját, *Wolfner József*, a budapesti *Singer* és *Wolfner* könyvkereskedő cég tagja pedig atyját gyászolja.

— **Rejtélyes gyilkosság a fővárosban.** *Budapesti* tudósítónk táviratozza: Ma este a visegrádi uton egy szétdarabolt holttestet találtak az arra járók. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, mely a következőket derítette ki: A holttest *Erdélyi János* 60 éves ékszerházaló. Reggel elment lakásáról s azóta nem is látták. Este a *Lipótváros* külső részén, egy vörös asztalkendőbe burkolva találták meg az öreg házaló holttestét. Hasa föl volt metszve, azonkívül lábain is több hasítás látható. A megindított nyomozás annyit tudott csak kideríteni, hogy egy asszony gyermekkocsiban hozta oda a holttestet s aztán letette a földre. Zsebeiben órákat, láncokat, s azonkívül pénzt találtak. Rablógyilkosságról tehát szó sem lehet. Az eset rendkívül misztikus. A meggyilkolt ékszerházaló *Kóbor Tamásnak*, a jónévű írónak volt az apósa.

— **Kisiklott vonat.** Bukarestből táviratozzák: A Galacból Bukarestbe elindított személyvonat ma délután *Plojeszti* és *Brazi* között kisiklott, két ember életét vesztette, négy megsebesült.

— **Öngyilkos szállodás.** *Temesvár*-ról táviratozzák lapunknak: *Klein Jakab* temesvár-gyárvárosi tekintélyes szállodás ma reggel 6 órakor három golyót röpített mellébe és agyába. Halálkölve vitték a kórházba. Tettének oka az, hogy a rossz üzleti viszonyok következtében teljesen tönkrement.

— **Hat menyasszony, egy férj.** *Bombayból* jelentik: A napokban ünnepelte az afganisztáni emir menyegzőjét hat fiatal leánnyal, kik mindannyian az első afgán családokból származtak. Az emir apósa a következő egyéniségek: *Mohamed Amin khán* az afgán hadsereg fővezére, *Umra khán*, *Mohamed Akhbar khán*, *Shah Gazi*, *Mohamed Sarivar khán* és *Gazi Sa-doulla*, Herát kormányzója.

— **Kegyetlen apa.** Az aradi főorvosi hivatalba ma egy tíz éves kis leányka ment fel keserű panaszszal, keservesen sirva és fájlalva testét, mely veréstől és botütésektől valósággal el volt éktelenítve. A kis lányt valami ártatlan csintalankodásért verte meg olyan kegyetlenül a tulajdon édesapja. A leányka testén mintegy harminc botütés nyoma látszik s testben annyira tönkre van téve, hogy járni is alig bír. *Tisch Mór* dr. tb. főorvos megvizsgálta a leánykát s orvosi látéletet adott neki, amely szerint sebei csak nyolc nap alatt gyógyulnak meg.

— **Szociálista lap Aradon.** A jövő héten új lap indul meg Aradon, szociáldemokrata programmal. A címe *Népszabadság* lesz, s hetenkint kétszer, szerdán és szombaton jelenik meg. Szerkesztője *Ponta Péter* aradi cipész.

— **Leszakadt hid.** *Zassáról* megint egy hid leszakadásáról értesít a táviró. A *Csány* és *Zsádány* községeket a *Hernád* folyón keresztül összekötő fahíd ma reggel összeomlott és a folyóba zuhant. A kassai 9-ik honvédgyalogezred éppen *Csányon* tartózkodott és már a hidnak tartott, hogy azon átkeljen. Mielőtt azonban az első ember rálépett volna a hidra, az recsegve összeomlott s így egy nagy katasztrófának vette elejét a véletlen. A honvédezred most *Csányban* kénytelen vesztegelni.

— **Mérgező ruhaszövetek.** E cím alatt egy londoni újság a következőket írja: A *kammgarn* név alatt forgalomba hozott angol ruhaszövetek mérgező vegyszereket tartalmaznak. Vegyésznek sikerült a *kammgarn* szövetekben nagyobb mennyiségű kén, ólmot, zinket, timsót, magnéziumot és keserűsöt kimutatni. Tekintélyes kereskedők azt tartják, hogy csak megfelelő törvénnyel lehetne ennek a visszaélésnek gátat vetni, mert ez nemcsak az egészségnek van ártalmára, hanem a kereskedelemnek is. Ugyanis a *kammgarn* szöveteket súly szerint adják és veszik. Elelmes gyárosok azért festik a silá-

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	7.61—7.62
Rozs októberre	6.36—6.37
Zab októberre	5.82—5.83
Tengeri júliusra	5.01—5.02
Tengeri augusztusra	5.10—5.11
Tengeri 1903. májusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	11.10—11.20

Zárlat 5 órákor:

Buza októberre	7.56—7.58
Rozs októberre	6.33—6.34
Zab októberre	5.79—5.80
Tengeri júliusra	5.01—5.02
Tengeri augusztusra	5.10—5.11
Tengeri 1903. májusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	11.—11.10

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	677.50
Magyar hitelrészvény	705.50
Leszámlolóbank részvény	431.—
Rima-Murányi vasmű részvény	507.—
*Osztrák-magyar államvasuti részvény	700.—
Közüti vasut	603.—
Városi villamos vasut részvény	307.50

LEGSZEBB FOGAK!

DENTOLIN

fogpasztánk által érhetőek el.

Egyszeri használat mindenkit meggyőz

Egy tégely ára	1 korona.
Egy darab ára	60 fillér.
Egy tubus ára	50 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[19]

(Folytatás.)

ÖTÖDIK FEJEZET.

Ha George és Ray nem amerikai kéjútazásról, hanem ödöklő csatából tértek volna vissza, akkor sem lehetett volna fogadtatásuk otthon ünnepebb és nagyobb szerű. Még a bérkocsi kocsisa is szemét törülgette a meghatótságtól, mikor látta, hogy a leányok hogy esnek a nyakába a két hazatérőnek. S mikor a ház urnője is megjelenve a színen, átölelte fiát és testvérét s könnyes szemekkel üdvözölve őket, a kocsisnak is, ki haza hozta a kedves vendégeket, busás borraivalót nyomott a markába: a becsületes ember annyira elérzékenyedt, hogy nem is köszönt, hanem szó nélkül távozott.

Az első öröm izgalmainak multával mikor már egyes kérdésre is át lehetett térni, George odament Helénhez, ki ragyogó arccal ült az ablaknál s nyájas mosolygással így szólt hozzá:

— Nos kicsikém, úgy látszik, itt kitűnően érzed magadat! Az orcaid egészen pirosak lettek, mióta nem láttalak.

— Ugy-e, — kiáltott diadalmasan Aya néni, míg Helén néma mosolygással felelt, — az az új gyógyító mód, a mely szerint Fitzallan doktor kezeli Helént, azóta valóságos csoda történt vele.

— Fitzallan? — ismételte George bámulva — ejnye, hiszen Ray ismeretlen hölgyét is így hívták!

— Fitzallan felesége New-Yorkból Liverpoolba szintén a „Nápoly városá”-n utazott — szólt közbe Gertrud, míg Sarolta nevetve szólt:

— Miért beszélsz „ismeretlen hölgy”-ről George, mikor tudod, hogy Fitzallannénak hívják?

— Ah csak tréfálok; eleinte azonban csak-

ugyan nem tudta senki a nevét s csak később derült ki, hogy férjes asszony, nem csekély ijedelmére Raynek; ugy-e öreg?

Aya néni aggódva tekintett fiára, aki nevetve, de nagyon elvörösödve rázta a fejét.

— Csakugyan olyan szép asszony Fitzallanné, — kérdezte Gertrud.

— Hm; Ray mindenesetre nagyon szépnek tartja, — felelt George, ingerkedő pillantást vetve öcsésére, — én nem találok valami elragadósnak, bár határozottan szép asszony. Dus barna haja és nagy sötét szemei vannak.

— Kacér, George? — kérdezte Percivalné élénken.

— Kacér? — felelt George nevetve. — A Montblancról épp úgy kérdezhettél ezt. Azok közül az asszonyok közül való, kinek az ereiben olvadt hó csörgedez; helyesebb volna, ha azt mondanám, hogy félig olvadt hó.

— Szegény Fitzallan, — szólt Kitty résztvevően.

— Nem kell sajnálnotok, — szólalt meg most végre Ray. — Csinos, finom felesége van aki megbízható, tartózkodó modoru, eltekintve attól, hogy valóban nagyon szép.

Percivalné könnyebbülten sóhajtott fel. Olyan asszony, akit George a Montblanccal hasonlít össze, nem lehet veszedelmes az ő fiacskájára.

Hogy kevésbé veszedelmes térre forduljon a beszélgetés, Ray elmondta, hogy együtt utaztak Rockslyékkal és ez az asszony unokahúgával lady Riverssel; most George tartotta a hátát s meg is tette jókedvűen, nevetve. De mikor Rockslyékról kibeszélgették magukat, a szó megint csak Helénre s a Fitzallan gyógyító módjára fordult és George ugyancsak elkomolyodott, mikor megtudta a dolgok mibenlétét.

— De Mary — Carlton George nagyon rosszkedvű volt már, mikor a testvérét a kereszt nevével szólította meg, — hogy engedheted meg, hogy az a kuruzsló ilyen ostobaságokat csináljon Helénnel?

— Helén igazán mesmerizált? ujjával cirógatott, míg el nem aludtál? — kérdezte Ray szintén megütközve.

— Igen, — bólintott Helén — azóta sokkal jobban érzem magamat.

— Látjátok, most magától Heléntől is hallhatjátok, — kiáltott Percivalné. — Amit azelett megkíséreltünk, minden hiábavaló volt. Kinin, vas, vörösbőr, tengeri fürdők, semmi sem segített.

— Legjobb lett volna, ha üröccombbal, meg bífisztekkal próbáltátok volna meg, — dörmögte George.

— Mintha nem tettük volna azt is, George, szólt Percivalné csaknem megsértődve. — Hiszen tudod, hogyan élünk!

— Igaz hogy én már sok csodálatos dolgot hallottam erről a gyógyító módról, — szólt Ray. — Nem is lehet tagadni, hogy van ilyen titokzatos hatalom, de bizonyos körülmények közt ezekből a kísérletekből nagyon veszedelmes következmények származhatnak.

— Igen avatatlanok kezében, — felelt Aya néni nagy buzgalommal. — De aki ismeri a mesmerizmust az sok nagy és jó dolgot végezhet vele. A gőzben és villamosságban is rejlik veszedelem, mely nem fenyegeti a hozzáértőt, — idézte Percivalné Fitzallant.

— Hallani sem akarok sem hipnózisról, sem mesmerizmusról, szólt George. Vagy humbug és számaráság az egész, nagy pedig titkos természetfölötti hatalmakról van szó, a melyekkel legjobb ki nem kezdeni.

— George te nagyon messzire mész, — kiáltott Gertrud élénken. Ha a saját szemeddel láttad volna amit mi láttunk, akkor nem beszélnél így.

— S miért kell minden új dolognak mindjárt ijesztőnek lenni, ha nem is értjük meg? — szólt közbe Percivalné. — Kétségtelenül áldásos dolog az, mely az emberek szenvedését enyhíti.

— S hogy Helén jobban érzi magát és egészségesebb színben van, magatok is észrevettétek — szólt Kitty átölelve Helén gyöngéd természetét.

— Helénnek nagy tehetsége van az álomlátáshoz, — szólt Sarolta komolyan. — Alvás közben megismeri azokat a tárgyakat, melyeket Fitzallan a kezébe vesz. El tud olvasni bezárt leveleket is.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Kedvező idő esetében
Katonazene
a Baross-kioszkban.Ma szerdán, folyó hó 2-án
este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

NAGY

katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorral.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdeté este 8 órákor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

1028

bérlo.

T. cz. közönség!

Van szerencsém a t. c. közönség szives tudomására hozni, hogy az Auer-féle gázizzótestek július 1 étől kezdve olcsóbbak lesznek, úgy hogy a normal-izzótestek ára ezentul 80 fillér, a kis Auer-testek ára 70 fillér lesz.

Ha figyelembe vesszük, hogy a valódi Auer-izzótestek intenzivitás és tartósság dolgában is minden más utánzott gyártmányt messze felülmúlnak, úgy azok a csekély árkülönbség dacára is a legolcsóbbak.

Együttal bátorkodom a t. c. közönség szives figyelmébe ajánlani, hogy az eredeti Auer-égőknél nincs javítási költség, miután a régi, használt égők hibátlan tisztákra cseréltetnek föl és így a világítás mindig fenyves marad.

Csekély 50 fillér havi díjért elvállalom egy-egy Auer-lámpa jókarbantartását vagyis az izzótest és cilindertöltését és nyolc naponként való tisztítását.

Midőn még bátorkodom a nagybecsült közönség szives figyelmét gáz- és villanyvilágítási csillárok és egyéb ehhez tartozó cikkek-ből álló raktáramra, valamint gázfűző és vasaló készülékeimre felhívni, kérem becses pártfogásukat és ígérem, hogy úgy pontos és lelkiismeretes kiszolgálás, mint olcsóság tekintetében teljes megelégedésüket igyekszem kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel:

Eiser Sándor,

a magyar gáz-izzófény részvénytársaság (welsbachi Auer Károly dr. szabadalma) fióktelepe.

Aradon, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon: 222.

Nyári színház.

Szerdán, 1902. évi július hó 2-án:

RÓZSA LILI mint vendég:

Sulamith.

Héber dalmű 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil. Zenéjét szerzette: Goldfaden Abraham.

SZEMÉLYEK:

Manoach	Németh J.	Avidonoh	Sarkadi A.
Sulamith	Singhoffer V.	Jeremiás	Győre Alajos.
Aron, főpap	Juhász S.	Ezriel	Ungvári V.
Abigail	Rózsa Lili.	Egy pap	Bejezi Gy.
Abelón	Békassy Gy.	Eszter	Répássy G.
Cingitang	Tukorai L.	Rebeka	Karácsonyi.
Bellezar	Szabó József.	Zipora	Pajor Agnes.

Kezdeté este 8 órákor.

T. cz.

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy a régi jóhírnevű

Phönix biztosító társaság főügynökségét

Arad város és Arad vármegyére terjedő hatáskörrel

átvettem.

Társaságom felöleli az összes biztosítási ágazatokat, tehát tűz és jégkárok elleni, betöréses lopás által okozott károk elleni, valamint testi baleset elleni és életbiztosítási ügyekben a legnagyobb készséggel nyújtok az érdeklődőknek felvilágosítást.

Magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Ficzay Ferencz,

a „Phönix” főügynöke

Salacz-utca 3. szám.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyimód, villamfény-, moor-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy

legelső rangu kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legolcsóbb árakon hozhatunk forgalomba. Usszes kötszereink az 105147. számú m. kir. belügyminiszteri rendeletnek szigoruan megfelelo minőségben és csomagolásban vannak előállítva. — Mivel említett kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden concurens áraknál olcsóbban szállíthatunk még a legkisebb mennyiségnél is.

Tájékozásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kló	80 fillér.
1/2 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.

Calioó és mull-pólyák minden árban.

Ipar és házi czelokra szolgáló gyógyszerfélék minden versenyár betartása mellett kapható. 1117

Raktárak:

Az összes aradi gyógyszerházakban.

TELEFON

Legnagyobb választék arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvételnek, vagy be-cseréltetnek.

TELEFON 184.

Pártoljuk a helybeli ipart! Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakszertű mosó-és tisztító műintézete

Arad, Anich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

A nyári idényre felhívom a t. nagy-közönséget műintezetemre. Jól felsze-relt munkás személyzetemmel páro-sulva, ama kellemes helyzetben va-gyok, hogy a legmagasabb igényeknek is minden irányban megfelelelhetek. El-vállalok mindenféle mosható női, férfi és gyermek ruhákat, bur kalapot, pi-nere tárgyakat, függönyöket, összes házi ruházatok mosását a legolcsóbb egyezségi árak mellett. Kívánatra ház-tól elvitetem és haza küldöm.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-ság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi ba-jokban, szifilisben, valamint elveszi-tett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy in-gylen csomag orvosságot magyarazó

könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szer-vekre hat, a hol a megerősödés szük-séges csodálatos eredménnyel gyö-gyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhat-ják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-ből a rettenetes bajból otthon. Az in-tézet kivételét nem tesz. Minden ir-hat érette bárholnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap ma-gyarazó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van cso-magolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czímezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmente-sítendők. 1841

„Aradi Estilap“

és

„Aradi Reggeli Lap“

az Aradhoz közel fekvő vá-rosokban

ügynököket keres,

kik a nevezett lapokat — me-lyeknek ára 1—1 kr. és ol-csóságuknál fogva a legnagyobb elterjedtségre tarthatnak szá-mot — szokásos jutalék mel-lett terjesztenék és árusítanák.

Ajánlatokat elfogad az

Aradi nyomda részvénytársaság.

Áruraktár eladása.

Vb. Pollák Gyula gépkereskedő csődtömegéhez tartozó a csődeltárba felvett árukat, nevezetesen 2 használt gözcséplő-gépet, egy járgányos cséplőgépet, egy 8 lóerejű használt gőz-mozgonyt, nagyszámú ekéket, boronákat, vetőgépeket, darálókat, zsákokat, konkolyozókat, szecskavágókat, ekevasakat, lemezeket, reszelőket, kalapácsokat, csákányokat, sódarálókat, kocsikenőcsőt, cementet, tömlőket, valamint mindennemű gazdasági gépeket és szerszámokat — az ideiglenes csődválasztmány II/1. számú határozata és az aradi kir. törvényszék mint csődbírósnak 10231/1902. es. sz. alatt kiadott felhatalmazása alapján.

Folyó évi július 3-tól 6-ikáig bezárólag és a következő három héten át minden csütörtökön és pénteken, mindenkor délelőtt 9—12 óráig és délután 4—6 Pollák Gyula volt raktárában, József főherceg-út 11. szám alatt egyenként vagy csoporton-ként, mélyen a beszerzési áron alul szabad kézből eladom.

Steinitzer Félix,

ügynök.

mint vb. Pollák Gyula csődtömeggondnoka.

